KÄRKÖLÄ

KÄRKÖLÄN KUNTA

Talousarvio 2027
ja
Taloussuunnitelma
2027-2029

Kunnanhallitus 23.11.2026 § 213
Kunnanvaltuusto 7.12.2026 §

Kärkölän kunta
Virkatie 1
16600 Järvelä

044 770 2200

kirjaamo@karkola.fi

www.karkola.fi

KÄRKÖLÄ

Sisällys

1. Kunnanjohtajan katsaus 3
2. Yleiset lähtökohdat 4
   2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa 4
   2.2. Sisältö ja rakenne 4
   2.3. Strategiset lähtökohdat 5
   2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet 5
   2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset 5
3. Yleisperustelut 6
   3.1. Yleinen taloudellinen tilanne 6
   3.2. Kuntatalous 6
   3.3. Väestö ja työpaikat 9
   3.4. Kärkölän taloudellinen tilanne 13
   3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat 14
   3.6. Kärkölän kunnan toimielinorganisaatio 19
   3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä 19
4. Palvelualuekohtaiset perustelut 20
   Keskusvaalilautakunta 20
   Tarkastuslautakunta 21
   Kunnanhallitus 22
      Keskushallinto 26
      Elinvoima 26
      Maaseututoimi 28
      Kärkölän Lämpö Oy 29
   Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 30
      Kasvatus- ja opetuspalvelut 35
      Hyvinvointipalveluiden palvelut 38
   Ympäristölautakunta 43
      Ympäristönsuojelu 45
      Ympäristöterveydenhuolto 45
      Rakennusvalvonta 46
   Tekninen lautakunta 47
      Tekninen suunnittelu 50
      Kiinteistöt 51
      Liikenneväylät 52
      Kärkölän Vesi 53
      Sisäinen palvelutuotanto 54
5. Tuloslaskelma 55
6. Investointiosa 56

7. Rahoitusosa 59
8. Talousarvion sitovuustasot 60
9. Taloussuunnitelma 2027–2029 61

KÄRKÖLÄ

1. Kunnanjohtajan katsaus

Kärkölän kunnan vuoden 2027 talousarvio on laadittu haastavassa taloudellisessa tilanteessa, mutta olemme kuitenkin pitäneet katseemme vahvasti tulevaisuudessa. Talouden tasapainottaminen vaatii meiltä rohkeutta tehdä valintoja ja kykyä uudistaa omia toimintatapojamme muistaen sen, ettei kehittyviä palveluita rakenneta vain talouden tunnuslukujen varaan. Elinvoimainen ja kehittyvä kunta rakennetaan ennen kaikkea yhteistyöllä, yhteisellä tahdolla ja uskolla kuntamme mahdollisuuksiin.

Kärkölän talouteen vaikuttavat vahvasti ympäröivän maailman tapahtumat sekä valtion päätökset kuntien velvollisuuksien ja rahoituksen osalta. Valtiontalouden sopeuttaminen, valtionosuuksien muutokset ja kuntien kasvavat vastuut ja kustannukset lisäävät epävarmuutta, mutta siitä huolimatta taloutemme on saatava tasapainoon ja velkaantumisen kasvu pysäytettävä. Lähivuosina meidän on siksi tarkasteltava kriittisesti menojamme ja investointejamme. Kuntamme palveluiden kannalta ratkaisevaa ei kuitenkaan ole se, kuinka paljon meillä on käytettävissä rahaa, vaan se, kuinka viisaasti käytämme olemassa olevat resurssimme. Taloudellinen tilanne asettaa kehittämistyölle selkeät rajat, eikä kaikkea toivottavaa voida tehdä heti. Se ei kuitenkaan tarkoita kehittämisen lopettamista. Päinvastoin rajalliset resurssit kannustavat meitä tekemään enemmän yhdessä yritysten, yhdistysten, kuntalaisten ja muiden kumppaneiden kanssa.

Kuntamme elinvoiman merkittävä vahvuus on erinomainen sijaintimme Etelä-Suomessa ja Päijät-Hämeessä. Olemme keskellä kaikkea ja lyhyen matkan päässä suurista kaupungeista. Meillä on toimivat kulkuyhteydet, vahva ja kehittyvä teollisuus, aktiivinen yritystoiminta sekä kylien muodostama viihtyisä elinympäristö, jotka tarjoavat mahdollisuuksia sekä yritysten sijoittumiselle että uusille asukkaille. Pienen kuntamme vahvuutena on myös toiminnan ja päätöksenteon ketteryys. Tunnemme toisemme, päätöksenteko on omissa käsissämme ja yhteistyöllä pystymme kehittämään toimintaamme rajallisilla resursseilla.

Vuosille 2026–2029 valmisteltu elinvoimaohjelma luo pohjaa konkreettiselle kehittämiselle. Kunnassamme halutaan vahvistaa yritysten kasvun edellytyksiä, houkutella uusia yrityksiä ja investointeja sekä tehdä kunnastamme entistäkin halutumpi paikka asua ja elää. Yrityksiämme voidaan auttaa kasvamaan myös uudenlaisilla toimintamalleilla esimerkiksi myynnin, markkinoinnin ja digitalisaation kehittämisessä. Elinvoima syntyy ennen kaikkea työstä ja ihmisistä.

Olemme löytäneet uusia ideoita maaseutumaisen asumisen markkinointiin, jota voimme kehittää taloudelliset haasteet huomioiden. Kohtuuhintainen asuminen, luonnon läheisyys, turvallinen arki ja hyvät yhteydet ovat vahvuuksia, joiden merkitys kasvaa ihmisten asumisvalinnoissa. Tonttien, asuinalueiden ja vuokra-asumisen kehittämisellä sekä aktiivisella viestinnällä voimme tehdä elämisen mahdollisuuksia nykyistä paremmin tunnetuiksi. Tavoitteena ei ole ainoastaan saada uusia asukkaita, vaan ennen kaikkea rakentaa kuntaa, jossa nykyiset asukkaat viihtyvät ja johon myös uudet asukkaat voivat helposti tuntea kuuluvansa.

Motivoituneen ja osaavan, mutta määrältään pienen henkilökuntamme tueksi tarvitsemme tapahtumien ja palveluiden järjestämiseen paikallisten yritysten, aktiivisten yhdistysten ja ennen kaikkea kuntalaisten muodostamaa vahvaa yhteisöllisyyttä, jonka varaan perustamme tulevaisuutemme. Vuoden 2027 talousarvio on askel kohti taloudellisesti tasapainoisempaa ja elinvoimaisempaa Kärkölää. Edessä olevat ratkaisut eivät kaikki ole helppoja, mutta ne on tehtävä positiiviseen kehitykseen uskoen. Kun me olemme ylpeitä Kärkölästä, huolehdimme vastuullisesti taloudestamme ja uskallamme ideoida ja unelmoida, rakennamme vahvaa Kärkölän kunnan tulevaisuutta.

Me teemme sen nyt – yhdessä.

Eija Liikamaa, kunnanjohtaja

KÄRKÖLÄ

2. Yleiset lähtökohdat

2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (110.3 §).

2.2. Sisältö ja rakenne

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman ja rahoituksen näkökulmista. Käyttötaloudessa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin.

Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2027–2029. Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

KÄRKÖLÄ

2.3. Strategiset lähtökohdat

Talousarvion 2027 perustana toimii kunnanvaltuuston 16.2.2026 hyväksymä kuntastrategia vuosille 2025–2029. Strategiaa toteutetaan vuosittain asetettavilla toiminnallisilla tavoitteilla, jotka sisällytetään talousarvioon ja sitovat palvelualueita. Vision ja arvojen tulee ohjata kunnan toimintaa, päätöksentekoa sekä jokapäiväistä työtä kaikilla organisaation tasoilla. Kuntastrategian toimeenpanoa tukevan elinvoimaohjelman vuosille 2026–2029 kunnanvaltuusto hyväksyi 21.9.2026.

VISIO: Elinvoimainen ja itsenäinen Kärkölä – meidän kärkikylä.

ARVOT:

Luottamus	Avoimuus, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus kuntalaisten ja yhteisön kesken.
Ennakkoluuloton maalaisjärki	Rohkeat ratkaisut, joilla ennakoimme muuttuvaa maailmaa.
Yhteisöllinen välittäminen	Huolenpito jokaisesta kuntalaisesta, vahva talkoohenki.
Vastuullisuus	Kestävä kehitys, sosiaalinen ja taloudellinen vastuunkanto

Kuntastrategian painopisteet on jaettu neljään osa-alueeseen: elinvoima ja vetovoima, talous- ja resurssiviisaus, hyvinvointi ja yhteisöllisyys sekä saavutettavuus ja ympäristö.

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteinen vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Lainsäädäntö edellyttää vuosittaista yhteistyötä ja seurantaa. Kunta seuraa väestön hyvinvointia ryhmittäin, raportoi valtuustolle vuosittain ja laatii kerran valtuustokaudessa laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman, jota päivitetään vuosittain. Kunnanvaltuusto hyväksyi 8.12.2025 hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosille 2025–2029.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta sekä työllisyydenhoito muodostavat kuntalaisille näkyvimmät palvelukokonaisuudet. Teknisen lautakunnan investointiohjelmalla uudistetaan kunnan toimintaa ja rakenteita. Talouden tasapaino vaatii investointien ja rahoitusvaihtoehtojen jatkuvaa arviointia.

2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa toiminnan taloudellisuus, luotettavuus ja jatkuvuus sekä turvata resurssit ja noudattaa sääntöjä ja ohjeita. Kunnanhallitus vastaa kokonaisuudesta, lautakunnat omista toimialoistaan ja viranhaltijat toimeenpanosta ja raportoinnista. Kunnanhallitus hyväksyi ohjeet 17.4.2023, ja ne tulivat voimaan 1.5.2023. Ohjeistus päivitetään vuoden 2026 aikana.

2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Kunnan johtamisjärjestelmän kehittämiseen liittyen hallintosääntöön voi tulla muutoksia, jotka otetaan huomioon tarvittaessa suunnitelmavuosien talousarviovalmistelussa.

KÄRKÖLÄ

3. Yleisperustelut

3.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden kasvu on ollut odotettua nopeampaa, ja tilastorevisiot nostivat myös arviota vuosien 2024 ja 2025 kasvusta ja tuottavuudesta. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028. Kotitaloudet ovat edelleen varovaisia kulutuksessa, mutta ostovoiman vahvistuminen ja luottamuksen paraneminen nopeuttavat kulutuksen kasvua erityisesti ensi vuonna. Puolustushankinnat, datakeskukset ja energiasiirtymä lisäävät investointeja, mutta asuntorakentaminen on edelleen heikkoa ja toipuminen alkaa vasta ensi vuonna. Työllisyys laskee vielä tänä vuonna ja kasvaa vasta vuodesta 2027 lähtien. Työttömyysaste on tänä vuonna yli 10 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä oli 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Suhdannetilanteen parantuminen lisää julkisen talouden tuloja, mutta menojen voimakas kasvu heikentää julkisyhteisöjen alijäämän 4,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen tänä vuonna. Taloussuhdanteen piristyminen kasvattaa välillisiä verotuloja, mutta toistaiseksi vaisu työllisyyskehitys hidastaa ansiotuloverotulojen kasvua ja työttömyysmenojen laskua. Vuoden alussa voimaan tulleet ansiotuloverotuksen kevennykset hidastavat verotulojen kasvua tänä vuonna ja yhteisöveron keventäminen ensi vuonna. Vuosina 2027–2030 alijäämä on noin 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhteen arvioidaan nousevan tänä vuonna 90 prosenttiin, ja vuonna 2030 velan odotetaan olevan lähes 98 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Lähde: Taloudellinen katsaus syksy 2026, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:35

3.2. Kuntatalous

Pääministeri Orpon hallituksen toimenpiteet heikentävät kuntataloutta vuonna 2027 verrattuna vuoteen 2026. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan heikentävän kuntataloutta noin 150 miljoonaa euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2027 noin 3,44 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuuksia pienentävät erityisesti SOTE-uudistuksen siirtolaskelmiin liittyvät määräaikaiset vähennykset, hallituksen kasvutoimien rahoittamiseen liittyvä vähennys sekä kustannustenjaon tarkistus. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on vuonna 2027 arviolta noin 50 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvistava.

Valtionosuudet

Kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,8 miljardia euroa vuonna 2027. Valtionavuista noin 4,8 miljardia euroa muodostuu laskennallisista valtionosuuksista, 617 miljoonaa euroa verotulomenetysten korvauksista ja 377 miljoonaa euroa muista valtionavustuksista. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan noin 3,4 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026. Valtionosuuksia pienentävät erityisesti SOTE-uudistuksen siirtolaskelmiin liittyvät määräaikaiset vähennykset, hallituksen kasvutoimien rahoittamiseen liittyvä vähennys sekä kustannustenjaon tarkistus. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat noin 1,3 miljardia euroa.

Kuntien verotulot

Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan edelleen vuonna 2027 talouskasvun vahvistumisesta huolimatta maltillisesti. Kuntatalousohjelman mukaan verotulot kasvavat vakaasti koko ennustejakson ajan, mutta talouskasvun piristyminen ei vielä näy täysimääräisesti kuntataloudessa. Työttömyysaste pysyy edelleen korkeana ja heikentää osaltaan kuntien tulokehitystä.

Kuntatalouden verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 15,3 miljardia euroa, kun vuonna 2026 verotulojen arvio oli noin 14,7 miljardia euroa. Verotulot kasvavat edelleen vuosina 2028–2030 ja niiden arvioidaan nousevan noin 17,0 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä.

Vaikka verotulot kasvavat vakaasti ennustejaksolla, kuntien tulojen kasvu ei riitä kattamaan kasvavia menopaineita. Korkea työttömyysaste pitää kuntien työttömyysmenot korkealla koko ennustejakson ajan, ja sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen kuntasektorin menoja. Tämän seurauksena kuntatalouden epätasapaino syvenee ja jatkuu koko ennustejakson ajan.

Kuntatalouteen vaikuttavat toimet

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2027 noin 3,44 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026. Valtionosuuksia pienentävät erityisesti SOTE-uudistuksen siirtolaskelmiin liittyvät määräaikaiset vähennykset, hallituksen kasvutoimien rahoittamiseen liittyvä vähennys sekä kustannustenjaon tarkistus.

Kuntien valtionapuihin osoitetaan vuonna 2027 noin 5,8 miljardia euroa. Valtionavuista noin 4,8 miljardia euroa muodostuu laskennallisista valtionosuuksista, noin 0,6 miljardia euroa verotulomenetysten korvauksista ja noin 0,4 miljardia euroa muista valtionavuista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2027 noin 1,3 miljardia euroa eli suunnilleen vuoden 2026 tasolla.

Kuntatalouden näkymiin vaikuttavat edelleen korkea työttömyys, henkilöstökustannusten nousu sekä merkittävät investointitarpeet. Kuntien talousnäkymien arvioidaan paranevan vuosikymmenen loppua kohti, kun osa määräaikaisista valtionosuusvähennyksistä päättyy ja menojen kasvuvauhti hidastuu.

Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntatalouden tulokehityksen arvioidaan jäävän vuonna 2027 menojen kasvua hitaammaksi. Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan lähivuosina, mutta kuntataloutta heikentävät valtionosuuksiin kohdistuvat vähennykset, henkilöstökustannusten kasvu sekä edelleen korkea työttömyys. Kuntien väliset erot tulo- ja menokehityksessä ovat merkittäviä.

Kuntatalouden menopaineita ylläpitävät erityisesti kunta-alan palkkaratkaisut, korkea palvelutuotannon kustannustaso sekä kuntien investointitarpeet. Väestökehitys lisää kuntien eriytymistä, ja erityisesti pienet sekä väestöään menettävät kunnat kohtaavat merkittäviä taloudellisia haasteita. Suurissa kaupungeissa taloutta rasittavat puolestaan mittavat investointitarpeet.

Kuntatalouden näkymien arvioidaan kohentuvan ennustejakson loppupuolella, kun osa määräaikaisista valtionosuusvähennyksistä päättyy ja menojen kasvuvauhti hidastuu. Talouskasvun vahvistumisesta huolimatta kuntatalous säilyy kuitenkin kireänä, ja kuntien talouden tasapainottamistarve jatkuu.

Kuntatalouden kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Talouskasvun toteutuminen odotettua vahvempana tukisi verotulojen kehitystä, kun taas korkean työttömyyden pitkittyminen, väestörakenteen muutokset sekä investointipaineiden jatkuminen voivat heikentää kuntatalouden näkymiä ennakoitua enemmän.

Talouden sopeutuspaine kuntakokoryhmittäin

Kuntalain mukaisesti kuntatalousohjelmassa arvioidaan kuntatalouden kehitystä koko maan lisäksi myös kuntakokoryhmittäin. Syksyn 2026 kuntatalousohjelman mukaan kuntien talousnäkymät heikkenevät vuonna 2027, vaikka yleinen talouskehitys vahvistuu. Kuntien tulot kasvavat menoja hitaammin erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvien vähennysten sekä sovittujen palkkaratkaisujen seurauksena. Kuntatalouden tilanteen arvioidaan kuitenkin kohentuvan vuosikymmenen loppua kohden, kun osa määräaikaisista valtionosuusvähennyksistä päättyy ja menojen kasvuvauhti hidastuu.

Kuntien taloudelliset edellytykset eriytyvät edelleen. Suurimmat taloudelliset haasteet kohdistuvat erityisesti alle 5 000 asukkaan kuntiin ja väestöään menettäviin kuntiin. Väestön väheneminen, ikärakenteen muutos ja korkeat

palvelujen yksikkökustannukset vaikeuttavat talouden tasapainottamista. Suurissa kaupungeissa puolestaan merkittävät investointitarpeet lisäävät taloudellisia paineita.

Toiminnan ja investointien rahavirta on syvimmillään vuonna 2027 koko maan tasolla -255 euroa/asukas ja vuonna 2030 edelleen -170 euroa/asukas. Suurimmat veronkorotuspaineet kohdistuvat vuoteen 2027 ja alle 5 000 asukkaan kuntiin.

Kuntien menot pysyvät korkeina henkilöstökustannusten nousun, korkean työttömyyden sekä investointitarpeiden vuoksi. Talouskasvun vahvistumisesta huolimatta kuntatalous säilyy alijäämäisenä, ja kuntien talouden tasapainottamistarve jatkuu koko ennustejakson ajan. Kuntatalouden näkymien arvioidaan kuitenkin paranevan ennustejakson loppupuolella.

Kuntatalouden kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Talouskasvun toteutuminen ennakoitua vahvempana tukisi kuntien verotulokehitystä, kun taas korkean työttömyyden pitkittyminen, kuntien eriytyvä väestökehitys sekä investointitarpeiden jatkuminen voivat heikentää kuntatalouden näkymiä arvioitua enemmän.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:38

3.3. Väestö ja työpaikat

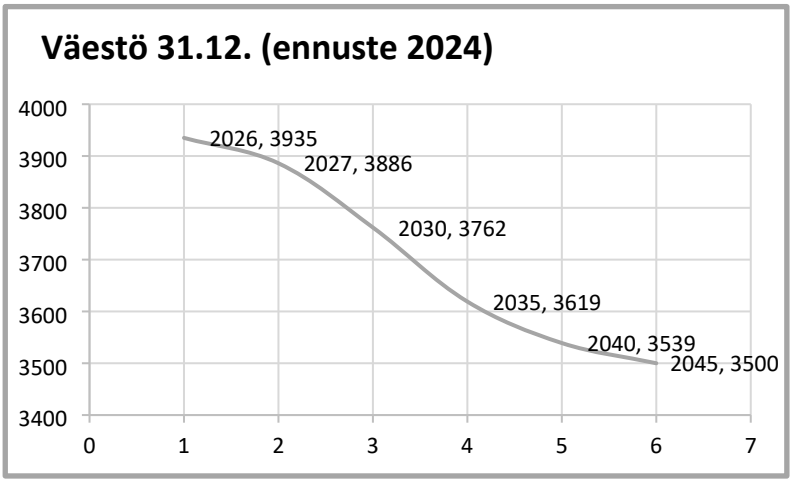
Kärkölän kunnan asukasmäärän muutokset vuosina 2015–2025:

Vuosi	Asukasmäärä	Muutos/hlö	Muutos %
2015	4610	-41	-0,9
2016	4545	-65	-1,4
2017	4509	-36	-0,7
2018	4451	-58	-1,3
2019	4368	-83	-1,9
2020	4326	-42	-1,0
2021	4245	-81	-1,9
2022	4198	-47	-1,1
2023	4114	-84	-2,0
2024	4093	-21	-0,5
2025	4052	-41	-1,0

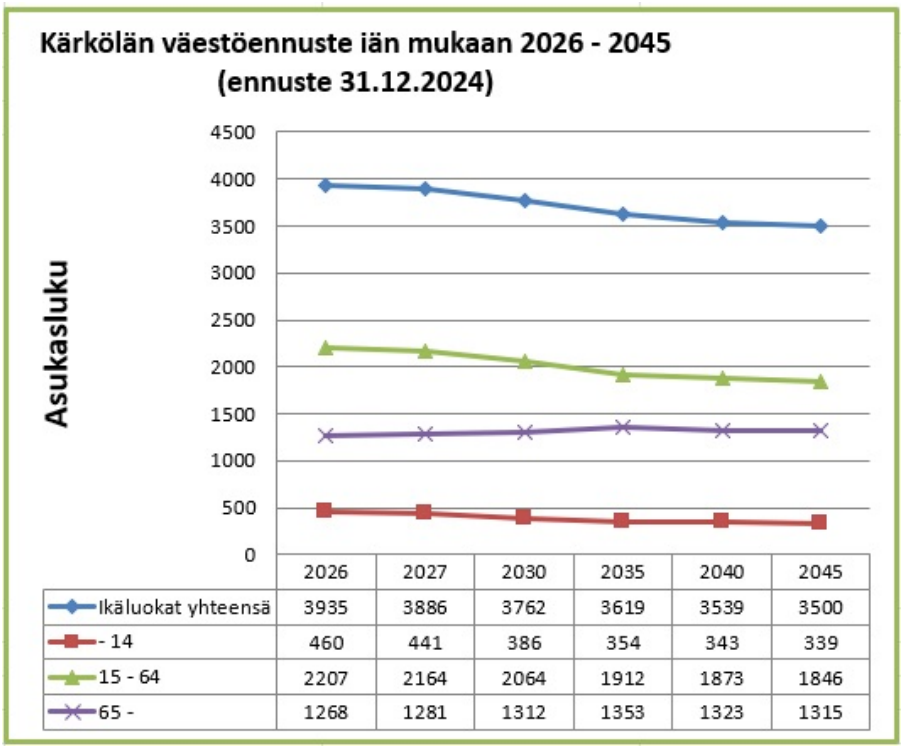
Kärkölän kunnan asukasluku oli vuoden 2025 lopussa 4 052 asukasta. Vuoden 2024 lopun väkiluku oli 4 093 asukasta, joten väestö väheni vuoden aikana 41 henkilöllä eli 1,0 prosenttia. Kunnan väestökehitys on edelleen laskeva, mikä vaikuttaa pitkällä aikavälillä palvelutarpeisiin, verotulokehitykseen ja väestölliseen huoltosuhteeseen.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan väkiluvun laskun arvioidaan jatkuvan myös tulevina vuosina. Väestöennusteen mukaan Kärkölän väkiluku on 31.12.2026 noin 3 935 asukasta, mikä on 117 asukasta eli 2,9 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2025 toteutunut väkiluku (4 052 asukasta). Väestömäärän väheneminen korostaa tarvetta sopeuttaa palveluverkkoa ja toimintaa muuttuvaan väestörakenteeseen sekä varautua ikääntyvän väestön kasvavaan palvelutarpeeseen.

Tilastokeskuksen viimeisimmän ennusteen mukaan asukasluku vähenee vuodesta 2026 vuoteen 2045 mennessä noin 435 asukkaalla.

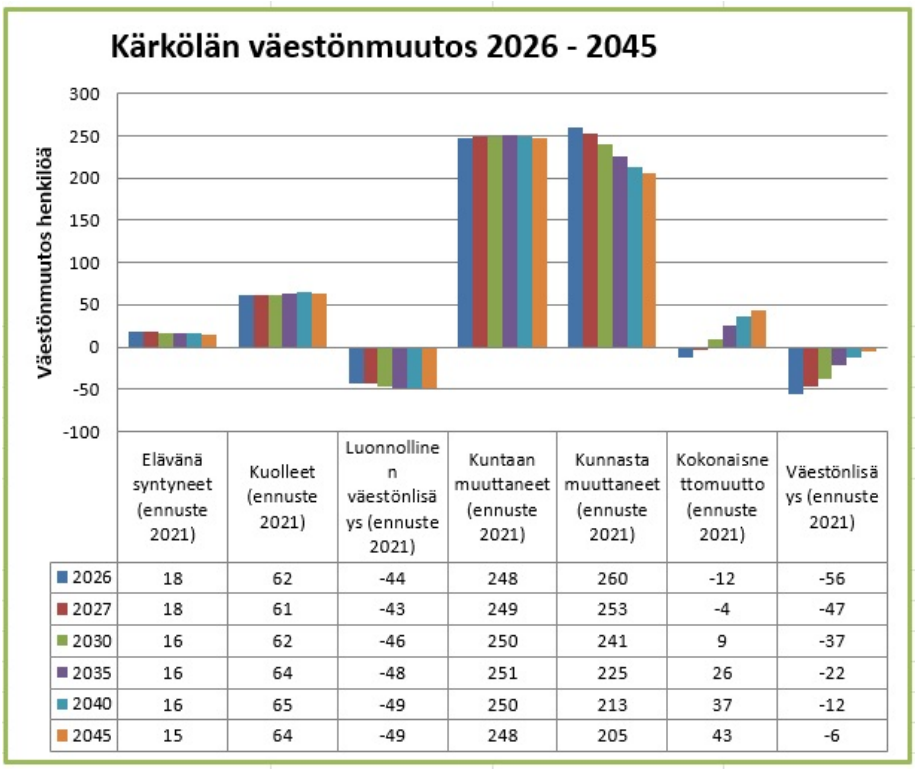

Yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan vuoden 2026 ennustetusta 1 268 henkilöstä 1 315 henkilöön vuoteen 2045 mennessä. Kasvua on yhteensä 47 henkilöä eli noin 3,7 prosenttia.

	2026	2027	2030	2035	2040	2045
Ikäluokat yhteensä	3935	3886	3762	3619	3539	3500
- 14	460	441	386	354	343	339
15 - 64	2207	2164	2064	1912	1873	1846
65 -	1268	1281	1312	1353	1323	1315

Seuraavassa taulukossa on kuvattuna viimeisin Tilastokeskuksen ennuste Kärkölän väestön muutoksesta aikavälillä 2026–2045.

	Elävänä syntyneet (ennuste 2021)	Kuolleet (ennuste 2021)	Luonnollinen väestönlisäys (ennuste 2021)	Kuntaan muuttaneet (ennuste 2021)	Kunnasta muuttaneet (ennuste 2021)	Kokonaisnettomuutto (ennuste 2021)	Väestönlisäys (ennuste 2021)
2026	18	62	-44	248	260	-12	-56
2027	18	61	-43	249	253	-4	-47
2030	16	62	-46	250	241	9	-37
2035	16	64	-48	251	225	26	-22
2040	16	65	-49	250	213	37	-12
2045	15	64	-49	248	205	43	-6

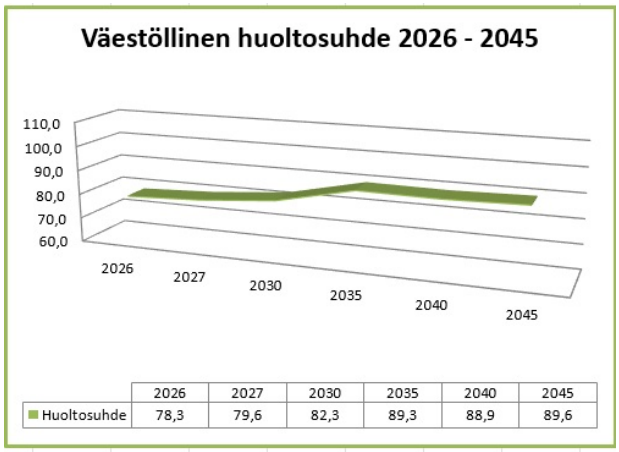
Seuraavassa taulukossa on kuvattu Kärkölän taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde verrattuna Päijät-Hämeen ja koko maan vastaaviin lukuihin.

	Koko maa	Päijät-Häme	Kärkölä
Taloudellinen huoltosuhde 2024	132,6	156,9	149,3
Väestöllinen huoltosuhde 2027 (ennuste 24.10.2024)	61	72,3	79,6

Vuonna 2024 taloudellinen huoltosuhde koko maassa oli 132,6. Luku tarkoittaa, että sataa työllistä kohden oli noin 133 työtöntä tai työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä. Mitä korkeampi huoltosuhde on, sitä suurempi on työllisten vastuulla oleva väestön osa.

Väestöllisellä huoltosuhteella verrataan työikäisen väestön määrää lasten ja vanhuuseläkeikäisten määrään. Tunnusluku mittaa ainoastaan ikärakennetta, eikä huomioi sitä, tekeekö ihminen työtä vai ei.

Tilastokeskuksen 24.10.2024 päivitetty ennuste Kärkölän väestöllisen huoltosuhteen muutoksesta vuosille 2026–2045:

Työpaikat ja työvoima

Kärkölän työttömyysprosentti kääntyi vuonna 2026 vihdoin laskuun kolmen kasvuvuoden jälkeen. Tammi-elokuun 2026 keskiarvotyöttömyysprosentti on 12,7 %, kun edellisenä vuonna työttömyysprosentti oli lähes koko vuoden yli 13 %. Työttömyys on laskenut koko maassa ennakoitua hitaammin ja sama työttömyyden hidas sulaminen näkyy myös Kärkölän luvuissa.

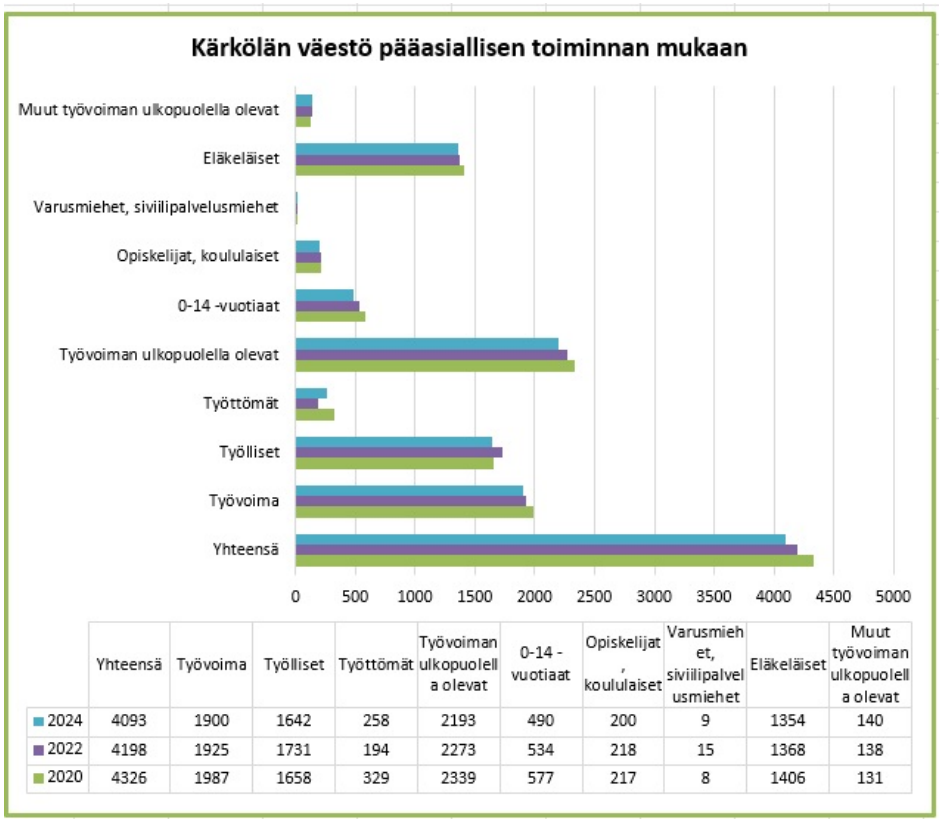
Työ- ja elinkeinoministeriön toukokuussa 2026 julkaistun työmarkkinaennusteen mukaan työllisyystilanteen odotetaan hieman paranevan vuonna 2027, mutta elpyminen on hidasta ja työttömyys säilyy edelleen korkealla tasolla. Koko maan työttömyysasteen ennustetaan laskevan vuoden 2026 keskimääräisestä 10,2 prosentista 9,8 prosenttiin vuonna 2027. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan noin 18 000 henkilöllä. Työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan vähenevän 342 000 henkilöstä 338 000 henkilöön ja pitkäaikaistyöttömien määrän 141 000 henkilöstä
138 000 henkilöön. Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan alenevan noin 14 400 henkilöstä 14 100 henkilöön. Työttömyyden vähenemisen ennakoidaan siten olevan vuonna 2027 maltillista, ja pitkäaikaistyöttömyys sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmat säilyvät merkittävinä haasteina.

Vuosi	2026*	2027*	2028*
Työllisyysaste 20–64 v.	76,0 %	76,4 %	77,0 %
Työllisyysaste 15–64 v.	71,4 %	71,8 %	72,3 %
Työlliset 15–74 v.	2 592 000	2 610 000	2 635 000
Työttömyysaste	10,2 %	9,8 %	9,3 %
Työvoimaosuus	69,2 %	69,4 %	69,6 %
Työttömät työnhakijat	342 000	338 000	324 000
Pitkäaikaistyöttömät	141 000	138 000	129 000
Nuorisotyöttömät	42 000	43 000	41 000

*ennuste

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennuste

Tilastokeskuksen 17.12.2025 julkaistun tilaston pohjalta laaditussa alla olevassa taulukossa on kuvattu Kärkölän kunnan väestö pääasiallisen toiminnan mukaan muuttujina ikäluokitus/pääasiallinen toiminta ja vuosi 2020–2024.

	Yhteensä	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoiman ulkopuolella olevat	0-14 -vuotiaat	Opiskelijat, koululaiset	Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	Eläkeläiset	Muut työvoiman ulkopuolella olevat
2024	4093	1900	1642	258	2193	490	200	9	1354	140
2022	4198	1925	1731	194	2273	534	218	15	1368	138
2020	4326	1987	1658	329	2339	577	217	8	1406	131

3.4. Kärkölän taloudellinen tilanne

Taloudellisen tasapainon tarkastelussa tärkein mittari on vuosikatteen riittävyys. Talous on rahoituksen näkökulmasta tasapainossa, kun vuosikatteella pystytään kattamaan investoinnit. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulisi lisäksi kattaa myös lainojen lyhennykset.

Kärkölän kunnan vuoden 2025 tilikauden tulos oli -481 704 euroa alijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli -291 680 euroa alijäämäinen ja muutetussa talousarviossa -471 680 euroa alijäämäinen.

Taseeseen on kirjattu aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 5 114 410,30 euroa. Kun yli-/alijäämän tilille kirjattiin vuoden 2025 alijäämä, on kertyneen ylijäämän määrä 2026 vuoden alussa 4 632 706,49 euroa. Kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja, että kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kunnan taseessa oli vuoden 2026 alussa kertynyttä ylijäämää noin 4,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 tilinpäätöksen arvioidaan muodostuvan noin 2,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, mikä pienentää merkittävästi taseeseen kertynyttä ylijäämää. Taloussuunnitelmavuosien 2027–2029 yhteenlaskettu tulos on noin 1,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 arvioitu tulos huomioiden vuosien 2026–2029 yhteenlaskettu alijäämä on noin 3,9 miljoonaa euroa, minkä jälkeen taseeseen jää edelleen noin 0,7 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Suunnitelmakauden alijäämät ovat siten katettavissa aiempien vuosien kertyneellä ylijäämällä, mutta taloudellinen liikkumavara jää tämän jälkeen vähäiseksi. Vaikka kunnan oma tase säilyy suunnitelmakaudella ylijäämäisenä, konsernin kumulatiivinen yli-/alijäämä on negatiivinen. Konsernitalouden kehitystä seurataan tiiviisti ja sen tasapainottamiseen kiinnitetään erityistä huomiota suunnitelmakauden aikana.

Vuosikatteen tulisi kattaa suunnitelmakaudella vähintään 80 % poistoista. Tämän kriteerin osalta kunnan tilanne on haasteellinen. Tuloveroprosentti pyöristettiin SOTE-uudistuksen jäljiltä 9,4 %:n vuonna 2024 ja se on kriisikuntakriteerien mukaan lähellä ylärajan täyttymistä. Kunnan velat asukasta kohden ovat kasvaneet, ja lainatarpeen ennakoitiin hidastuvan 2024 vuoden jälkeen. Välttämättömänä investointina vuodelle 2025 tullut 1,2 miljoonan arvoinen alavesisäiliöinvestointi yhdessä muiden toiminnan kannalta välttämättömien investointien kanssa lisäsi kuitenkin lainatarvetta vuodelle 2025–2026. Vuosina 2027–2029 investointiohjelmassa ei ole välttämättömiä yksittäisiä yli miljoonan euron investointikohteita. Suunnitelmakaudella velat ja vuokravastuut asukasta kohden asettuvat kriisikuntakriteerien kannalta ylärajalle.

Talousarviossa kohdassa 9. on esitetty taloussuunnitelma vuosille 2027–2029. Taloussuunnitelman mukaan kunnan tilinpäätös on alijäämäinen vuosina 2027 ja 2028, mutta kääntyy ylijäämäiseksi vuonna 2029.

Vuonna 2023 toteutettu SOTE-uudistus, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueen järjestettäviksi vaikuttaa pysyvästi kuntien talouden tasapainoon. Vaikutus kunnan valtionosuuksiin ja verorahoitukseen on erittäin merkittävä. Vuoden 2027 talousarviossa verotuloja on arvioitu tilitettäväksi noin 10,3 miljoonaa euroa.

Verorahoitukseksi lasketaan kunnissa myös valtionosuudet, jotka Kärkölän kunnassa laskivat yli 85 prosenttia SOTE-uudistuksen yhteydessä. Kärkölän kunnan valtionosuuksien lasku on ollut merkittävää, mutta seuraaville vuosille valtionosuuksien ennustetaan kääntyvän jälleen kasvuun. Valtiovarainministeriön lokakuussa julkaisemassa kuntatalousohjelman painelaskelmassa arvioidaan Kärkölän kunnalle kertyvän valtionosuuksia 2026 vuonna 169 000 euroa. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2027 valtionosuus on noin 700 000 euroa. Vuoden 2028 valtionosuuksien ennustetaan kasvavan noin 1,9 miljoonaan, ja vuonna 2029 noin 2,5 miljoonaan.

Kunnan lainan määrä 31.12.2025 oli noin 23 miljoonaa euroa. Lainakannan arvioidaan nousevan noin 24 miljoonaan euroon vuoden 2026 loppuun mennessä. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on suunnitelmakaudelle noin 4,3 miljoonan euron investoinnit vuosina 2027–2029. Vuoden 2027 talousarviossa kunnan lainamäärä olisi noin 24,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 kunnan lainatarve on yhteensä 9,2 miljoonaa euroa. Samana vuonna pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 7,4 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisia lainoja 1,0 miljoonalla eurolla. Lainakanta kasvaa näin ollen nettomääräisesti noin 0,8 miljoonaa euroa.

3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat

Kuntastrategian 2025–2029 mukaiset strategiset painopisteet

Painopiste	Tavoite
Elinvoima ja vetovoima	Monimuotoisen asuntotuotannon kehittäminen.
	Yritysystävällinen kunta, jossa on kattavat palvelut kaikille.
	Työllisyyden edistäminen ja pitovoiman parantaminen.
Talous- ja resurssiviisaus	Alijäämän kattaminen vuoden 2027 tilinpäätöksessä.
	Henkilöstöresurssien laadukas ja ammattitaitoinen johtaminen ja työhyvinvoinnin parantaminen.
	Kiinteistöohjelman toteuttaminen: vajaakäyttöisten rakennusten myynti/purku, vuokraustoiminnan lisääminen.
	Uimahallin ja Huovilan puiston toiminnan uudistaminen, metsätalouden tuottojen hyödyntäminen.
	Onnistuneet hankerahoitukset ja hankintaosaamisen kehittäminen.
Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, HYTE-kerroin taloudessa ja vaikutusten arviointi päätöksenteossa.
	Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttaminen päätöksenteossa ja toiminnassa.
	Äänestysaktiivisuuden lisääminen ja demokratian edistäminen.
	Asukkaiden arvokas arki: laadukkaat palvelut ja osallistumisen mahdollisuudet kaikenikäisille.
	Kulttuurin, tapahtumien, kylätoiminnan ja yhdessä tekemisen vahvistaminen.
Saavutettavuus ja ympäristö	Junayhteyksien säilyttäminen, maantieverkoston ja kevyen liikenteen väylien kehittäminen.
	Kestävä kunta: kiertotalouden ja arkielämän ympäristöosaamisen vahvistaminen.
	Hiilineutraali kunta (Hinku-kunta).
	Luonto- ja lähimatkailun edistäminen: reitit, luontomajoitus, tapahtumat

KÄRKÖLÄ

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen arvioidaan olevan noin 6,7 miljoonan euron tasolla. Palkkauskustannukset nousevat sopimuskaudella 1.5.2025 - 29.2.2028 keskimäärin 7,37 prosenttia. Vuoden 2027 osalta korotusprosenttina käytetään 3,3 %.

Tasopalkat tulivat voimaan 1.10.2025, joka on tällä hetkellä sopimuskauden suurin muutos. Verrokkisopimuksia ovat Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus, Kemian perusteollisuuden työehtosopimus ja Kuorma-autoalan työehtosopimus.

Kunnat ja hyvinvointialueet ovat maksaneet tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Työnantajakohtaisen tasausmaksun arvio vuodelle 2027 on 95 000 euroa. Tasausmaksun kokonaismäärä vahvistetaan tammikuussa 2027 ja se voi poiketa aiemmin esitetystä arviosta. Palkkaperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin sekä työttömyyseläkemaksuihin on budjetoitu 899 100 euroa. Aikaisemmin omana eränään käsitellyt varhaiseläkemaksut on sisällytetty muuttuneen ohjeistuksen mukaisesti palkkaperusteisiin maksuihin.

Vakituisessa palvelussuhteessa on syyskuussa 2026 yhteensä 102 työntekijää, joista suurin osa (63) on kasvatuksessa ja opetuksessa. Vuoden 2025 vastaavaan ajankohtaan verrattuna vakituisen henkilöstön määrä on laskenut kuudella (6) työntekijällä.

Talousarvioesityksessä on henkilöpalkkoja yhdeksälletoista (19) määräaikaiselle työntekijälle.

Seuraavassa yhteenveto palvelualueittain Kärkölän kunnan henkilöstöstä vuonna 2025–2026 (tilanne 1.9.):

Palvelualue/-yksikkö	**Vakituiset**		**Määräaikaiset**	
	2025	**2026**	**2025**	**2026**
Keskushallinto	14	10	2	1
Elinvoima	2	3	2	0
Sivistyksen hallinto	2	1	0	0
Hyvinvointi	6	5	4	4
Kasvatus- ja opetus	59	63	12	13
Ympäristötoimi	2	2	0	0
Tekninen suunnittelu	2	2	0	0
Kiinteistöt	4	2	3	2
Kärkölän Vesi	2	2	0	0
Sisäinen palvelutuotanto	15	12	1	3
Yhteensä	**108**	**102**	**24**	**23**

Arvonlisävero

Määrärahat on varattu arvonlisäverottomina.

Sisäiset ja ulkoiset menot ja tulot

Määrärahoihin sisältyy sekä sisäisiä että ulkoisia menoja ja tuloja.

Sisäisinä erinä käsitellään sellaiset menot ja tulot, joissa maksutapahtuma kulkee kunnan yksiköltä toiselle ja suoritus perustuu ostavan yksikön tilaamaan tavaraan tai palveluun. Sisäiset määrärahat eivät ole määrärahoja kunnan ulkoisessa tuloslaskelmassa, vaikka ne sisältyvätkin kunkin palvelualueen määrärahoihin ja toteutumisvertailuihin.

KÄRKÖLÄ

Poistot ja aktivointiraja

Suunnitelmapoistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Investointien aktivointiraja on 10 000 euroa. Sitä pienemmät hankinnat kirjataan käyttötalousosaan ja ne tulevat kerralla kyseisen vuoden menoksi.

Hankinnat

Kunnanhallitus on vahvistanut 19.5.2025 Kärkölän kunnan hankintaohjeet ja päättänyt 15.12.2025 euromääräiset päätöksentekovaltuudet.

Sitovuustaso

Talousarviossa sitovuustaso on toimielintaso. Jokainen lautakunta voi itse päättää, miten talousarvio sitoo siitä alaspäin lautakuntaa ja yksittäistä viranhaltijaa. Talousarvio esitetään vastuualuetasolla.

Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Tämän jälkeen esitetään tilikauden tuloksen käsittelyerät, jotka eivät ole määrärahoja ja tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Vuosittainen poistojen määrä on sidottu valtuuston tekemään poistosuunnitelmaan.

Investointiosa sitoo valtuustoon nähden vastuualuetasolla. Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat. Sitä aiemmat erät ovat sitovia talousarvion muissa osissa.

Menot

Kärkölän kunnan vuoden 2027 talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 17,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Henkilöstökulujen arvioidaan laskevan noin 0,6 prosenttia ja palvelujen ostojen kasvavan 7,2 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan laskevan 6,3 prosenttia, avustusten 20,3 prosenttia sekä muiden toimintakulujen 2,9 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Tulot

Vuoden 2027 talousarvion toimintatuotot ovat yhteensä 7,8 miljoonaa euroa, mikä on 4,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Myyntituottojen arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia, maksutuottojen 10,3 prosenttia sekä muiden toimintatuottojen 13,5 prosenttia. Tukien ja avustusten arvioidaan puolestaan vähenevän 60,5 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Toimintatuottojen kasvua tukevat erityisesti muiden toimintatuottojen sekä maksutuottojen kasvu.

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvion verotulot koostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon sekä kiinteistöverosta. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi myös valtionosuudet.

Kunnanvaltuusto päättää vuosittain kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit. Vuoden 2023 SOTE-uudistuksen yhteydessä tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 %-yksikköä.

Tulovero	**%**
Verovuosi 2022	22,00
Verovuosi 2023	9,36
Verovuosi 2024	9,40
Verovuosi 2025	9,4
Verovuosi 2026	9,4
Verovuosi 2027	9,4

Kärkölän kunnan efektiivisen veroasteen arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 7,30 prosenttia. Tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen välinen ero muodostuu kunnallisverotuksessa tehtävistä vähennyksistä.

Kunnan tuloveroprosentti säilyy suunnittelukaudella 9,4 prosentissa.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste						
Verovuosi	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Tuloveroprosentti	9,4 %	9,4 %	9,4 %	9,4 %	9,4 %	9,4 %
Kunnallisveroaste	**6,81 %**	**7,19 %**	**7,25 %**	**7,30 %**	**7,30 %**	**7,30 %**
Erotus	**2,59 %**	**2,21 %**	**2,15 %**	**2,10 %**	**2,10 %**	**2,10 %**

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2027 yhteensä noin 10,3 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan säilyvän vuoden 2026 arvioidun toteumatason mukaisina. Kunnan verotuloista merkittävimmän osan muodostaa kunnallisvero, minkä lisäksi verotuloja kertyy yhteisö- ja kiinteistöverosta.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka tuotonsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta pieneni hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä. Kärkölän yhteisöverokertymä on viime vuosina heikentynyt, mikä lisää epävarmuutta verorahoituksen kehitykseen. Yhteisöverotuoton arvioinnissa on tästä syystä noudatettu varovaisuutta.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistön verotusarvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaata ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöveroprosenteille on laissa säädetty ala- ja ylärajat, joiden puitteissa kunnanvaltuusto vahvistaa veron vuosittain.

Kärkölän kunnan kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2027:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35 %
- yleinen maapohja 1,35 %
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,60 %
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,20 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00
- voimalaitosrakennelmat 1,35 %
- rakentamaton rakennuspaikka 4,35 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään eri verolajien euromääräinen kertymä vuonna 2027 sekä tuloarviot vuosille 2028–2029:

VEROTULOT		TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
5000	Kunnan tulovero	7 533 756	7 963 000	8 136 000	2,2	8 258 000	8 445 000
5100	Kiinteistövero	1 337 605	1 428 000	1 317 000	-7,8	1 317 000	1 317 000
5200	Osuus yhteisöveron tuotosta	1 499 886	911 000	813 000	-10,8	843 000	877 000
YHTEENSÄ		**10 371 248**	**10 302 000**	**10 266 000**	**-0,3**	**10 418 000**	**10 639 000**

KÄRKÖLÄ

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta; kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen koko maassa kohtuullisella verorasitteella.

Seuraavassa taulukossa esitetään Kärkölän kunnan valtionosuuksien kertymä vuodelta 2025 sekä arviot vuosille 2026–2029:

VALTIONOSUUDET	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
	1 623 861	169 360	696 889	49,7	1 959 189	2 579 574

Valtionosuudet vuoden 2026 talousarviossa olivat 169 360 euroa. Valtionosuudet ovat laskeneet SOTE-siirtoerien myötä, vaikka TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle vuodesta 2025 alkaen lisäsi palveluiden rahoitusta. Vuodelle 2027 arvioidaan valtionosuuksia saatavan 696 889 euroa. Suunnitelmavuosien arviot ovat valtionvarainministeriön painelaskelman mukaan merkittävästi korkeammat. Varovaisuuden periaatetta noudattaen valtionosuuksia 2028 vuodelle on arvioitu saatavan noin 1,9 miljoonaa euroa ja 2029 vuodelle noin 2,6 miljoonaa euroa.

Kärkölän Vesi

KÄRKÖLÄN VESI	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	1 462 283	1 158 150	1 217 000	5,1	1 241 340	1 266 167
TOIMINTAKULUT	-1 048 480	-980 150	-985 535	0,5	-1 008 935	-1 029 136
TOIMINTAKATE	**413 803**	**178 000**	**231 465**	**30,0**	**232 405**	**237 031**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-267 405	-327 250	-327 250	0,0	-332 720	-338 190
VUOSIKATE	**146 398**	**-149 250**	**-95 785**	**-35,8**	**-100 315**	**-101 159**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-561 814	-560 400	-560 400	0,0	-571 608	-583 040
TILIKAUDEN TULOS	**-415 416**	**-709 650**	**-656 185**	**-7,5**	**-671 923**	**-684 199**

Vesi- ja jätevesilaitos on kirjanpidollisesti kunnan muusta toiminnasta eriytetty taseyksikkö.

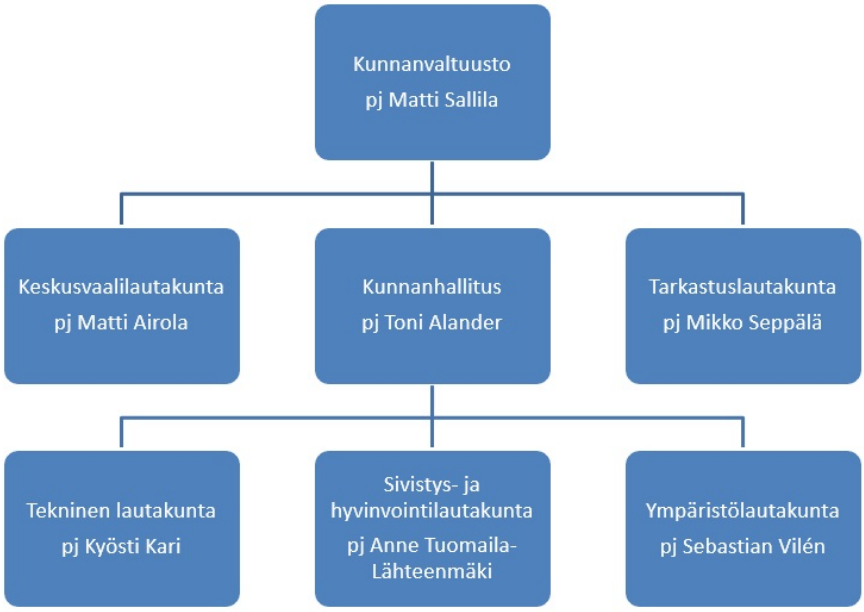
Kärkölän Veden toiminnan suurena haasteena tulevaisuudessa on olemassa olevan verkoston ikä sekä jäte- että puhtaan veden puolella. Jätevesiverkostoa kuormittavat erityisesti vuotovedet, jotka ovat jätevesiverkostoon johtuvia hulevesiä. Vuotovesien kulkeminen vuonna 2025 käyttöön otetun siirtoviemärin kautta Lahti Aqua Oy:n jätevedenpuhdistamolle aiheuttaa Kärkölän Vedelle merkittävää lisäkustannusta. Siirtoviemäri-investoinnin kasvattamat poistot ja rahoituskustannukset kasvattavat myös vesilaitoksen kuluja. Vesilaitoksen puolella erityisesti verkoston vesivuodot aiheuttavat laitokselle merkittäviä kustannuksia.

Lainat

Kunnan lainan määrä 31.12.2025 oli noin 23 miljoonaa euroa. Lainakannan arvioidaan nousevan noin 24 miljoonaan euroon vuoden 2026 loppuun mennessä. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on suunnitelmakaudelle noin 4,3 miljoonan euron investoinnit vuosina 2027–2029. Vuoden 2027 talousarviossa kunnan lainamäärä kasvaisi noin 24,8 miljoonaan euroon. Vuonna 2027 kunnan lainatarve on yhteensä 9,2 miljoonaa euroa. Samana vuonna pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 7,4 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisia lainoja 1,0 miljoonalla eurolla. Lainakanta kasvaa näin ollen nettomääräisesti noin 0,8 miljoonaa euroa.

Tämän lisäksi on huomioitava kiinteistöleasing -järjestelyn vuokravastuut, joita on noin 3,7 miljoonaa euroa.

3.6. Kärkölän kunnan toimielinorganisaatio

3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölän kuntakonserniin kuuluvat 1.1.2027 seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölän kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:
Päijät-Hämeen liitto (2,58 %)
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)

Tytäryhtiöt:
Kärkölän Lämpö Oy (75,0 %)

Osakkuusyhteisöt:
As Oy Väinölänrinne (25,7 %)

KÄRKÖLÄ

4. Palvelualuekohtaiset perustelut

Keskusvaalilautakunta

Kärkölän kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalilain mukaisista tehtävistään eri vaaleissa. Sen tehtäviin kuuluu vaalien käytännön valmistelu sekä ennakkoäänestyksen järjestäminen valtiollisissa vaaleissa ja alue- ja kuntavaaleissa. Valtiollisia vaaleja ovat eduskuntavaalit, presidentinvaali ja europarlamenttivaalit.

Kuntavaaleissa lautakunta tarkastaa ehdokaslistojen julkaisemista koskevat hakemukset ja laatii ehdokaslistojen yhdistelmän. Aluevaalit järjestetään samanaikaisesti kuntavaalien kanssa, ja niissä valitaan aluevaltuutetut hyvinvointialueille.

Kunnanvaltuusto asettaa keskusvaalilautakunnan, ja sen jäsenet valitaan neljän vuoden toimikaudeksi.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset Kärkölän kunnassa järjestetään oikeusministeriön antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Keskusvaalilautakunnan sihteeri vastaa vaalien valmistelusta, käytännön järjestelyistä, tiedottamisesta, koulutuksista sekä muista vaalien toimeenpanoon liittyvistä hallinnollisista tehtävistä lautakunnan ohjauksessa.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Suunnittelukaudella keskusvaalilautakunnan toimintaan vaikuttavat vaalien järjestämisestä aiheutuvat tehtävät. Vuonna 2027 järjestettävät eduskuntavaalit edellyttävät vaalien valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä. Vuonna 2028 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2029 järjestetään alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit. Erityisesti alue- ja kuntavaalien valmistelu ja toteuttaminen aiheuttavat keskusvaalilautakunnalle ja keskusvaalilautakunnan sihteerille huomattavasti suuremman työmäärän kuin valtiolliset vaalit, sillä kunnilla on näissä vaaleissa laajempi vastuu. Kunta vastaa muun muassa ehdokasasetteluun liittyvistä viranomaistehtävistä sekä vaalituloksen laskentaan liittyvistä tehtävistä, mikä lisää valmistelun, vaalipäivän ja jälkikäsittelyn työmäärää merkittävästi.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	4 817	0	8 000		0	12 000
TOIMINTAKULUT	-17 316	0	-8 770		0	-12 520
TOIMINTAKATE	**-12 498**	**0**	**-770**		**0**	**-520**
TILIKAUDEN TULOS	**-12 498**	**0**	**-770**		**0**	**-520**

KÄRKÖLÄ

Tarkastuslautakunta

Valtuuston asettama tarkastuslautakunta tarkastaa kunnan hallinnon ja talouden sekä valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tarkastuslautakunta arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesta sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunnan sihteerinä toimiva tilintarkastaja valvoo kunnan hallintoa ja taloutta.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Suunnittelukaudella tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan sopimuskaudelle 2027–2030. Kilpailutuksen tavoitteena on varmistaa laadukkaat ja kustannustehokkaat tilintarkastuspalvelut sekä tarkastustoiminnan jatkuvuus valtuustokauden aikana.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTAKULUT	-26 422	-23 080	-23 080	0,0	-23 537	-24 003
TOIMINTAKATE	**-26 422**	**-23 080**	**-23 080**	**0,0**	**-23 537**	**-24 003**
TILIKAUDEN TULOS	**-26 422**	**-23 080**	**-23 080**	**0,0**	**-23 537**	**-24 003**

KÄRKÖLÄ

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin toimielin, joka asettaa kunnan toiminnalle ja taloudelle keskeiset tavoitteet sekä vastaa kunnan toiminnan ja hallinnon kokonaisjärjestämisestä.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä vastaa sille kuntalaissa säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallitus vastaa kuntastrategian valmistelusta ja toimeenpanosta, kunnan elinvoiman edistämisestä, omistajaohjauksesta ja konsernijohtamisesta sekä henkilöstöpolitiikan johtamisesta. Lisäksi kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus huolehtii hallintosäännössä sille määrätyistä tehtävistä. Kunnanhallitus vastaa muun muassa asiakirjahallinnon, tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietoturvan järjestämisestä, viestinnästä ja tiedottamisesta, riskienhallinnasta, sisäisestä valvonnasta, varautumisesta sekä kunnan edunvalvonnasta ja sidosryhmäyhteistyöstä.

Kunnanhallitus vastaa kunnan elinvoimapalveluista, elinkeinopolitiikasta, markkinoinnista, kunnan kilpailu-, pito- ja vetovoiman kehittämisestä sekä työllisyyden edistämiseen liittyvästä kehittämisestä ja yhteistyöstä. Lakisääteisistä työvoimapalveluista vastaa Päijät-Hämeen työllisyyspalvelut (Hollola). Kunnanhallitus vastaa maaseututoimesta, kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisista kunnalle kuuluvista tehtävistä sekä edistää joukkoliikennepalveluita yhteistyössä Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan kanssa.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kunnanjohtajan johdolla keskeisenä tavoitteena on kunnan talouden tasapainon saavuttaminen ja ylläpitäminen. Talouden kehitykseen vaikuttavat merkittävästi valtionosuuksien taso sekä verotulojen kertymän kehitys. Tulevina vuosina painopisteenä ovat palvelurakenteiden uudistaminen, kiinteistökustannusten vähentäminen sekä kunnan elinvoiman vahvistaminen. Kunnan tavoitteet keskittyvät kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen, elinvoiman kehittämiseen ja kestävän talouden tasapainon varmistamiseen.

Varautuminen, turvallisuus ja häiriötilanteisiin valmistautuminen säilyvät kunnan keskeisinä tehtävinä. Samanaikaisesti palveluiden vaikuttavuuteen, laatuun ja kustannustehokkuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tulevina vuosina yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä vapaaehtoistoiminnan tukeminen korostuvat entisestään, jotta kuntalaisten hyvinvointia ja palveluita voidaan edistää vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kunnan elinvoima rakentuu myönteisestä väestökehityksestä, työllisyyden edistämisestä, elinvoimaisesta yritystoiminnasta sekä vakaasta kuntataloudesta. Asuntokannan uudistaminen on keskeinen elinvoima- ja talouspoliittinen tavoite, sillä asuntokannan ikääntyminen vaikuttaa suoraan kunnan houkuttelevuuteen, väestökehitykseen ja taloudelliseen kestävyyteen. Asumisen kehittämisellä pyritään vahvistamaan kunnan vetovoimaa, tukemaan väestön kasvua sekä luomaan edellytyksiä pitkäjänteiselle talouden tasapainolle.

Kunnan toiminnan ja palveluiden järjestämisen näkökulmasta suunnittelukaudella merkittävä muutoskokonaisuus liittyy talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palveluiden tulevaan järjestämiseen. Valtiokonttorille 28.9.2026 annetun ilmoituksen mukaisesti Provincia Oy:n ja Tiera Oy:n palveluiden korvaava ratkaisu on tarkoitus toteuttaa vuoteen 2030 mennessä. Tiera Oy:n nykyinen sopimus on voimassa toistaiseksi, kun taas Provincia Oy:n nykyinen sopimus päättyy vuonna 2028. Korvaavien ratkaisujen valmisteluun vaikuttavat merkittävästi hankintalainsäädäntöön tehdyt muutokset, erityisesti in-house-yhtiöille asetettava vähintään 10 prosentin omistusosuutta koskeva vaatimus. Kärkölän kunnan omistusosuus nykyisissä palveluyhtiöissä ei täytä suunniteltua vähimmäisomistusvaatimusta, minkä vuoksi kunnan on varauduttava arvioimaan nykyisten järjestelyjen jatkomahdollisuudet sekä valmistelemaan vaihtoehtoisia ratkaisuja. Hankintalain muutoksista johtuvat toimenpiteet sekä mahdollisten uusien palvelu- ja järjestelmäratkaisujen valmistelu aiheuttavat kunnalle suunnittelukauden aikana lisäkustannuksia ja merkittävää työmäärää. Työ sisältää muun muassa vaihtoehtojen selvittämistä, mahdollisia kilpailutuksia, sopimusjärjestelyjen valmistelua sekä järjestelmä- ja toimintatapamuutosten suunnittelua ja käyttöönottoa. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden kilpailutuksen valmistelu on aloitettu ja sen on arvioitu valmistuvan vuoden 2027 kesällä. Siirto uudelle palvelutuottajalle on arvioitu tapahtuvan vuoden 2028 aikana.

KÄRKÖLÄ

Vuonna 2027 kunnan tapahtumatoiminnan taloudelliset resurssit on keskitetty keskushallintoon, ja niiden käyttöä seurataan kirjaustunnisteilla. Aiemmin eri tapahtumiin oli varoja eri palvelualueilla, mikä ei mahdollistanut tapahtumien kokonaiskustannusten seurantaa. Aiemmin kulttuuripalveluiden talousarviossa olleet rahat esimerkiksi kulttuuritapahtumiin on nyt myös keskushallinnon talousarviossa, ja tapahtumista päätetään vuosittain perustettavan tapahtumatyöryhmän ja tapahtumien vuosikellon avulla.

KUNNANHALLITUS	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	202 556	359 910	305 000	-15,3	270 300	275 706
TOIMINTAKULUT	-2 993 805	-3 055 751	-2 646 482	-13,4	-2 752 496	-2 806 567
TOIMINTAKATE	**-2 791 249**	**-2 695 841**	**-2 341 482**	**-13,1**	**-2 482 196**	**-2 530 861**
VEROTULOT	10 371 248	10 302 000	10 266 000	-0,3	10 418 000	10 639 000
VALTIONOSUUDET	1 623 861	169 360	696 889	311,5	1 959 189	2 579 574
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-154 854	-251 250	-386 250	53,7	-439 200	-438 400
VUOSIKATE	**9 049 006**	**7 524 269**	**8 235 157**	**9,4**	**9 509 543**	**10 303 063**
TILIKAUDEN TULOS	**9 048 806**	**7 524 269**	**8 235 157**	**9,4**	**9 509 543**	**10 303 063**

KÄRKÖLÄ

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	Jatketaan kuntalaisten osallistamista kumppanuuspöytämallilla	Määrällinen mittari järjestettyjen tilaisuuksien määrä Taso 1 3–4 Taso 2 1–2 Taso 3 0	kunnan johtoryhmä
Talous ja resurssiviisaus	Talouden tasapaino	Talousarvion toteutuminen (vrt. TP 2026) Taso 1 alijäämä pienenee Taso 2 alijäämä pysyy samana Taso 3 alijäämä kasvaa	kunnan johtoryhmä
Talous ja resurssiviisaus	Henkilöstöresurssien laadukas ja ammattitaitoinen johtaminen ja työhyvinvoinnin parantaminen.	Työyhteisövalmennus on käynnissä Taso 1 kyllä Taso 2 ei Työhyvinvointikyselyiden tulokset Taso 1 Pulssikyselyn tulokset ovat parantuneet 11/2026 tasosta Taso 2 Pulssikyselyn tulokset ovat samassa tasossa kuin 11/2026 Taso 3 Pulssikyselyn tulokset ovat heikentyneet 11/2026 tasosta	kehittämisasiantuntija palvelualuejohtajat

Elinvoima ja vetovoima	Kunta ehkäisee työttömyyden pitkittymistä ja edistää työnhakijoiden siirtymistä työhön, koulutukseen ja muille tarkoituksenmukaisille jatkopoluille.	Työhönvalmennuspalvelussa asiakkaiden positiiviset jatkopolut (työ, koulutus tai yrittäjyys) 3 kk sisällä palvelun päättymisestä. Taso 1 yli 55 % Taso 2 45–55 % Taso 3 - alle 45 % Työkyvyn kartoituspalvelussa myönteiseen päätökseen johtaneiden ohjausten määrä tarkoituksenmukaiselle jatkopolulle. Taso 1 - ≥ 15 Taso 2 10–14 Taso 3 - < 10	elinvoimapäällikkö

KÄRKÖLÄ

Keskushallinto

Keskushallinto vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista sekä lakisääteisten tehtävien järjestämisestä. Vastuualueeseen kuuluvat yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, jotka tukevat kunnan strategisten tavoitteiden toteuttamista ja palvelutuotannon sujuvuutta.

Keskushallinto vastaa myös joukkoliikennepalveluista yhteistyössä Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan kanssa sekä maaseutupalveluista Päijät-Hämeen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella (Asikkala) sekä pieneläinten talteenoton järjestämistä, jonka palveluntuottajana toimii Tassujuttu Oy.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Keskushallinto tuottaa kunnan johtamista, päätöksentekoa ja palvelutuotantoa tukevat hallinto-, talous-, henkilöstö-, tietohallinto-, viestintä- ja markkinointipalvelut. Palvelujen tavoitteena on turvata kunnan toiminnan sujuvuus, laillisuus, avoimuus ja kustannustehokkuus sekä mahdollistaa palvelualueiden häiriötön palvelutuotanto.

Keskushallinto vastaa kunnan strategisesta valmistelusta ja toimeenpanon tukemisesta, päätöksenteko- ja asianhallintaprosesseista, talouden suunnittelusta ja seurannasta, henkilöstöhallinnosta sekä digitaalisten palvelujen ja tietojärjestelmien toimivuudesta. Keskushallinto huolehtii myös tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta sekä tiedonhallinnan kehittämisestä osana kunnan toimintojen ja palvelujen turvallista ja lainmukaista järjestämistä. Lisäksi keskushallinto edistää kunnan viestintää, kuntalaisten osallisuutta ja myönteistä kuntakuvaa.

Viestintää ja markkinointia toteutetaan kuntastrategian mukaisesti vahvistaen kunnan tunnettuutta, vetovoimaa ja positiivista kuntakuvaa. Viestinnässä korostuvat avoimuus, saavutettavuus, ajantasaisuus sekä digitaalisten viestintäkanavien tehokas hyödyntäminen. Tavoitteena on varmistaa kuntalaisten, henkilöstön, luottamushenkilöiden ja muiden sidosryhmien oikea-aikainen tiedonsaanti sekä tukea kunnan tavoitteiden toteutumista.

Kunnan tulee hoitaa tehtävänsä ja turvata asukkaiden hyvinvointi ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta. Kokonaisturvallisuutta ylläpidetään ja kehitetään osana normaalia johtamista varautumissuunnittelun, riskienhallinnan sekä alueellisen turvallisuusyhteistyön avulla. Kunnanjohtajalla on hallintosääntöön perustuva toimivalta varautumiseen ja poikkeusolojen johtamiseen liittyvissä tehtävissä.

Toimintaa kehitetään jatkuvasti hyödyntämällä digitalisaatiota, yhtenäistämällä toimintatapoja sekä vahvistamalla yhteistyötä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on laadukkaiden tukipalvelujen avulla tukea kuntastrategian tavoitteiden saavuttamista sekä varmistaa kestävän, turvallisen ja vastuullisen kuntatalouden toteutuminen.

KESKUSHALLINTO	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	68 453	105 000	48 000	-54,3	48 960	49 939
TOIMINTAKULUT	-1 593 808	-1 344 703	-1 150 874	-14,4	-1 167 787	-1 191 148
TOIMINTAKATE	**-1 525 354**	**-1 239 703**	**-1 102 874**	**-11,0**	**-1 118 827**	**-1 141 209**
VEROTULOT	10 371 248	10 302 000	10 266 000	-0,3	10 418 000	10 639 000
VALTIONOSUUDET	1 623 861	169 360	696 889	311,5	1 959 189	2 579 574
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-154 854	-251 250	-386 250	53,7	-439 200	-438 400
VUOSIKATE	**10 314 900**	**8 980 407**	**9 473 765**	**5,5**	**10 872 912**	**11 692 715**
TILIKAUDEN TULOS	**10 314 700**	**8 980 407**	**9 473 765**	**5,5**	**10 872 912**	**11 692 715**

Elinvoima

Elinvoimapäällikkö vastaa palvelujen järjestämisestä kunnanjohtajan alaisuudessa. Elinvoimapalvelujen keskeisiä osa-alueita ovat työllisyyspalvelut, vieraskielisten palvelut ja elinvoiman kehittäminen. Elinvoimapalveluissa henkilöstöä on kolme (3): työllisyys- ja yrityskoordinaattori, työhönvalmentaja ja elinvoimapäällikkö.

KÄRKÖLÄ

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut

Kärkölän työllisyyspalvelut toimii Päijät-Hämeen työvoimapalveluiden yhteistyökumppanina tuottaen kuntalaisilleen työllistymistä edistäviä palveluita. Vuonna 2026 palvelut painottuivat yksilölliseen työhönvalmennukseen ja työkyvyn arviointiin ja näitä palveluita on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2027.

Toimintaa ja palveluita kehitetään määrärahojen puitteissa.

Kaikki kunnan palvelut ovat myös vieraskielisten kuntalaisten käytettävissä. Heille tarjotaan maahanmuuttopalveluissa neuvontaa, palveluohjausta ja osalle kotoutujia laaditaan kotoutumissuunnitelmat. Vieraskielisiä kuntalaisia palvelee tarvittaessa myös International House Lahti, jonka kanssa Kärkölällä on yhteistyösopimus.

Elinvoimapalvelut

Vuonna 2027 yritysyhteistyötä jatketaan. Yhdessä Business Lahden kanssa toteutettavat yrityskäynnit, kaikille yrittäjille tarkoitetut aamu-/iltakahvitilaisuudet ja yhteistyö Kärkölän Yrittäjät ry:n kanssa ovat toiminnan ydintä.

Elinvoiman kehittämiseen kuuluu olennaisesti myös yritysten sijoittumistyö, mitä tehdään yhdessä Business Lahden invest-in -tiimin kanssa. Visit Lahti on vuonna 2026 tullut Lahden seudun Kehitys Oy:n LADEC:n ja Lahti Regionin yhdistymisen myötä Kärkölän kumppaniksi ja tukee kuntaa matkailumarkkinoinnissa ja matkailutoimialan kehittymisessä.

ELINVOIMA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	120 590	224 000	72 000	-67,9	32 640	33 293
TOIMINTAKULUT	-1 354 542	-1 658 338	-1 435 268	-13,5	-1 523 162	-1 552 641
TOIMINTAKATE	**-1 233 951**	**-1 434 338**	**-1 363 268**	**-5,0**	**-1 490 522**	**-1 519 348**
TILIKAUDEN TULOS	**-1 233 951**	**-1 434 338**	**-1 363 268**	**-5,0**	**-1 490 522**	**-1 519 348**

KÄRKÖLÄ

Maaseututoimi

Kärkölän kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät hoidetaan Päijät-Hämeen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella. Maaseutuhallinnon toimipaikat sijaitsevat Asikkalan ja Sysmän kunnanvirastoilla.

Maaseututoimen vastuualueeseen kuuluu myös kunnan maa- ja metsätilojen hoito.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Päijät-Hämeen maaseutuhallinto vastaa kuntien sopimuksen mukaisesti maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta sekä osallistuu maatalouden ja maaseudun kehittämiseen osana näitä tehtäviä.

Kärkölässä on 123 maatalouden tukia saavaa tilaa vuonna 2026. Tilojen määrä on laskenut kymmenellä viidessä vuodessa. Tukea hakeneiden tilojen peltoala oli yhteensä 8 323 ha. Mallasohra, rehunurmi, kaura, rehuohra, kevät- ja syysvehnä ovat viljellyimmät kasvit Kärkölässä.

Seuraavassa taulukossa esitetään maataloushallinnon suoritetietoja vuosilta 2020–2026

	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA2026
Tukitilat	135	133	131	130	130	125	123
Maksetut tuet (miljoonaa euroa)	5,10	5,0	5,0	5,2	5,0	4,8	4,7

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Yhteistoiminta-alueen viljelijäkunnassa korostuvat 50–64-vuotiaat sekä yli 65-vuotiaat viljelijät. Viljelijöiden ikääntyminen voi suunnittelukaudella vaikuttaa maatilojen lukumäärään, tuotannon rakenteeseen ja sukupolvenvaihdosten määrään myös Kärkölän kunnassa.

Epävakaan turvallisuusympäristön vuoksi maatilojen varautumiseen ja poikkeustilanteiden toimintavalmiuteen kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota.

Kunnan metsänhoitosuunnitelman mukaisia metsänhoitotöitä toteutetaan, ja puunmyyntituottoja kirjautuu vuodelle 2027, joka näkyy merkittävänä toimintatuottojen kasvuna.

Yksityistiet

Yksityistieasioissa tarjotaan neuvontaa tiekuntien hallinnon ja toimintaedellytysten muutostilanteissa. Yksityistieavustusten valmistelu ja käytännön hallinnointi tapahtuvat teknisessä toimessa, ja avustusten myöntämisestä hakemusten perusteella päättää yhdyskuntatekniikan päällikkö.

MAASEUTUTOIMI	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	13 512	30 910	185 000	498,5	188 700	192 474
TOIMINTAKULUT	-45 456	-52 710	-60 340	14,5	-61 547	-62 778
TOIMINTAKATE	**-31 943**	**-21 800**	**124 660**	**-671,8**	**127 153**	**129 696**
TILIKAUDEN TULOS	**-31 943**	**-21 800**	**124 660**	**-671,8**	**127 153**	**129 696**

Kärkölän Lämpö Oy

Kärkölän Lämpö Oy vastaa kaukolämmön jakelusta Järvelän taajaman alueella. Yhtiön omistavat Kärkölän kunta (75 %), Nivos Energia Oy (20 %) ja Loimua Oy (5 %). Kaukolämpö tuotetaan uusiutuvia energialähteitä hyödyntäen, ja yhtiön operatiivisesta toiminnasta vastaa Nivos Energia Oy.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölän Lämpö Oy hankkii kaukolämpöä Loimua Oy:ltä ja toimittaa sitä edelleen kunnan kiinteistöille sekä muille asiakkaille Järvelän kaukolämpöverkossa. Toiminnan tavoitteena on tarjota asiakkaille toimintavarmaa, kustannustehokasta ja ympäristöystävällistä kaukolämpöä.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kärkölän Lämpö Oy jatkaa toimintaansa pääosin nykyisellä tavalla. Kaukolämpöverkon laajennuksia ei ole suunnittelukaudella suunnitteilla. Yhtiön talous on tasapainossa ja varautuminen poikkeusoloihin hyvällä tasolla. Toiminnan tavoitteena on turvata asiakkailleen luotettava ja kohtuuhintainen kaukolämpö myös tulevina vuosina.

KÄRKÖLÄ

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta toimii sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelualueiden monijäsenisenä toimielimenä. Lautakunta vastaa palvelualueidensa strategisesta ohjauksesta, toiminnan ja talouden seurannasta sekä palveluiden järjestämisen linjauksista kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunnan käsiteltävät asiat valmistelevat sivistyspalveluiden osalta sivistysjohtaja ja hyvinvointipalveluiden osalta hyvinvointikoordinaattori.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta toimii myös kunnan ehkäisevän päihdetyön vastuullisena toimielimenä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vastaavana viranomaisena. Lautakunta vastaa kunnan hyvinvointikertomuksen valmistelusta sekä koordinoi yhteistyötä kunnan vaikuttamistoimielinten kanssa. Lautakunta päättää yleishyödyllisille yhdistyksille myönnettävistä avustuksista.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölän kunta tuottaa sivistys- ja hyvinvointipalvelut omana toimintanaan. Sivistyspalveluihin kuuluvat kasvatus- ja opetuspalvelut, joita ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä vapaa sivistystyö. Hyvinvointipalveluihin kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut, mukaan lukien kirjaston johdon palvelut 1.8.2026 alkaen sekä perheohjauksen ja senioriohjauksen palvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja Lapsiystävällinen kunta -työ.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja elämänlaatua tarjoamalla laadukkaita kasvatus-, opetus- ja hyvinvointipalveluita. Sivistyspalvelut tukevat lasten ja nuorten kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tarjoamalla monipuolista kasvatusta, opetusta ja ohjausta. Hyvinvointipalvelut puolestaan vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa sekä luovat edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyölle. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut huolehtivat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden järjestämisestä laadukkaasti ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Sivistyspalvelut sopeuttavat palvelutuotannon rakenteita ja kustannuksia asiakasmäärien kehityksen mukaisesti sekä turvaavat samalla laadukkaat ja saavutettavat palvelut. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan väestökehitys ja palvelutarpeiden muutokset. Perusopetuksen palvelutuotannon rakenteita kehitetään osana maakunnallista yhteistyöhanketta Yhteinen Päijät-Häme – perusopetuksen yhteinen suunta.

Hyvinvointipalveluita kehitetään kuntastrategian painopisteiden mukaisesti hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja kunnan vetovoimaa vahvistavina palveluina. Toimintatuottojen kasvua tavoitellaan erityisesti liikuntapalveluissa uimahallin palveluiden kehittämisen, monipuolistamisen ja markkinoinnin avulla. Toiminnassa painottuvat talous- ja resurssiviisaus, ennaltaehkäisevä hyvinvointityö sekä kuntalaisten laadukkaat osallistumis- ja harrastusmahdollisuudet.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden käytössä olevien tilojen käyttöä kehitetään ja hyödynnetään monipuolisesti kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	495 411	520 506	457 626	-12,1	457 499	465 495
TOIMINTAKULUT	-8 206 061	-9 375 710	-9 490 348	1,2	-9 739 662	-9 935 011
TOIMINTAKATE	**-7 710 650**	**-8 855 204**	**-9 032 722**	**2,0**	**-9 282 163**	**-9 469 516**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 294	-60 310	-60 310	0,0	-61 516	-62 746
TILIKAUDEN TULOS	**-7 730 945**	**-8 915 514**	**-9 093 032**	**2,0**	**-9 343 679**	**-9 532 262**

KÄRKÖLÄ

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	**Ehkäistään koulupudokkuutta ja nostetaan koulutustasoa vahvistamalla oppilaiden kiinnittymistä kouluun ja koulutukseen.** Oikea-aikaiset ja oikein kohdennetut tukitoimet esi- ja perusopetuksessa sekä olemassa olevien resurssien oikein kohdentaminen huomioiden tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen. Peruskoulun suorittaneiden oppivelvollisten ohjaus ja valvonta asuinkunnan toimesta. Jatkokoulutusmahdollisuuksista tiedottaminen, neuvonta ja ohjaus oppivelvollisuuden suorittamisen jälkeen.	Perusopetuksen päättötodistuksen saaneiden %-osuus peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Toisen asteen opiskelupaikan saaneiden %-osuus peruskoulun päättäneistä. Taso 1 100 % Taso 2 ≥ 90 % Taso 3 < 90 %	Kasvatus- ja opetusjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö ja opetushenkilöstö
Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	**Vähennetään koulukiusaamista ja vahvistetaan lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta kouluyhteisössä.** Kaveritaitojen vahvistaminen, lasten ja oppilaiden osallisuuden vahvistaminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen, kodin ja koulun välisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen vahvistaminen, KivaKoulu -toimintamallin systemaattinen vahvistaminen, perusopetuksen Tukaritoiminta ja oppilaskunnan hallitusten toiminta, varhaiskasvatuksessa PiKi-, Huomaa hyvä- ja Seikkaillen Päijät-Hämeessä-materiaalien systemaattinen käyttö sekä laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän opiskeluhuollon. Lapsivaikutusten arvioinnin hyödyntäminen palveluja suunniteltaessa.	KivaKoulu-tilannekartoituksen tulokset, Kouluterveyskyselyn tulokset, Mitä kuuluu? -kyselyn tulokset, oppilaskunnan jäsenten kuuleminen, PiKi-, Huomaa hyvä- ja Seikkaillen Päijät-Hämeessä-materiaalien käyttöön liittyvä vaikuttavuus sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuma. Taso 1 Koulukiusaamisen määrä on vähentynyt edellisen lukuvuoden tasosta. Taso 2 Tavoitetaso + 1 % Taso 3 Tavoitetaso ≥ 2 %	Kasvatus- ja opetusjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetushenkilöstö, hyvinvointipalvelujen henkilöstö

Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	**Vahvistetaan vanhemmuutta ja perheiden hyvinvointia tarjoamalla tukea, tietoa ja yhteisöllisyyttä eri elämäntilanteissa oleville perheille.** Kodin ja varhaiskasvatuksen sekä kodin ja koulun välisen kasvatuskumppanuuden vahvistaminen. Perheohjaaja järjestää lapsiperheille kohdennettua ryhmätoimintaa sekä tarjoaa yksilöllistä ohjausta.	Käytetyt resurssit ja niiden määrä. Suunnitelmallisen yhteistyön toteutuminen eri yhteistyötasoilla. Lasten ja nuorten kokema hyvinvoinnin kehitys (kouluterveyskyselyn tulokset). Lapsiperhepalvelujen tilannekatsaus, huostaanottoanalyysi ja kuntakortti. Seudullisesti toteutettujen, huoltajille kohdennettujen arviointikyselyjen tulokset ja vastausprosentit. Käyntikertamäärät perheohjauksen palveluissa. Taso 1 Vanhemmuutta ja perheiden hyvinvointia tukevien toimenpiteiden määrä on kasvanut vuoden 2026 tasosta. Taso 2 Vertailutiedot ovat pysyneet vuoden 2026 tasolla. Taso 3 Toimenpiteiden määrä on vähentynyt vuoden 2026 tasosta.	kasvatus- ja opetusjohtaja, hyvinvointikoordinaattori, varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetushenkilöstö, perheohjaaja, hyvinvointipalvelujen henkilöstö

Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	**Tavoitetaan syrjäytymisvaarassa olevat henkilöt ja tuetaan heidän hyvinvointiaan ohjaamalla heidät tarkoituksenmukaisiin palveluihin ja yhteisöihin.** Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän opiskeluhuollon. Tapahtumien ja harrastusten määrä sekä osallistujamäärät, lasten ja nuorten kuulemistilaisuuksien ja kyselyiden toteutusaste, osallistuvan budjetoinnin ja asiakasraatien osallistujamäärät, osallistujilta kerätty palaute, asiakaspalautteet, tehtyjen toimenpiteiden toteuma, matalan kynnyksen palveluiden ja kohtaamispaikkojen kävijämäärät, syrjäytymisvaarassa olevien määrä vrt. tavoitetut nuoret vuositasolla, eteenpäin ohjattujen nuorten määrät toimenpidetasolla, nuorilta kerätty palaute toiminnan vaikuttavuudesta, viestinnän ja tiedottamisen määrä ja tavoittavuus. Tehostetaan moniammatillista yhteistyötä esimerkiksi koulun, nuorisopalveluiden, työvoimapalveluiden, toisen asteen oppilaitosten ja SOTE-palveluiden välillä. Kehitetään etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpajatoimintaa vastaamaan entistä paremmin kohderyhmän tarpeita ja varmistetaan palveluiden jatkuvuus. Perheohjauksen palvelujen näkyväksi tekeminen, erilaisten ryhmien järjestäminen ja yksilöllinen perheohjaus. Moniammatillinen yhteistyö ja verkostot, esim. Perhekeskustiimi-malli.	Tapahtumien ja harrastusten määrä sekä osallistujamäärät, lasten ja nuorten kuulemistilaisuuksien ja kyselyiden toteutusaste, osallistuvan budjetoinnin ja asiakasraatien osallistujamäärät, osallistujilta kerätty palaute, asiakaspalautteet, tehtyjen toimenpiteiden toteuma, matalan kynnyksen palveluiden ja kohtaamispaikkojen kävijämäärät, syrjäytymisvaarassa olevien määrä vrt. tavoitetut nuoret vuositasolla, eteenpäin ohjattujen nuorten määrät toimenpidetasolla, nuorilta kerätty palaute toiminnan vaikuttavuudesta, viestinnän ja tiedottamisen määrä ja tavoittavuus. Taso 1 Tapahtumien ja harrastusten määrä on lisääntynyt vuoden 2026 vastaaviin määriin verrattuna. Toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus syrjäytymisvaarassa olevien arvioidusta kokonaismäärästä on kasvanut sekä heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on tehostunut verrattuna vuoden 2026 vastaaviin tietoihin. Taso 2 Edellä mainitut vertailutiedot ovat pysyneet vuoden 2026 tasolla. Taso 3 Edellä mainitut vertailutiedot ovat heikentyneet vuoden 2026 tasolta.	Kasvatus- ja opetushenkilöstö, hyvinvointipalvelujen henkilöstö, perheohjaaja, varhaiskasvatuspäällikkö ja hyvinvointikoordinaattori

Hyvinvointi ja yhteisöllisyys	**Edistetään terveellisiä elintapoja ja mielen hyvinvointia vahvistamalla lasten ja nuorten arjen hyvinvointia sekä ehkäisemällä haitallisia käyttäytymismalleja.** Ehkäisevän työ palvelupolut ovat koottuna kunnan kotisivuilla, jaetaan tietoa ja viestitään kuntalaisille terveellisistä elintavoista ja mielen hyvinvoinnin teemoista, tarjotaan elintapaohjausta yksilö- ja ryhmätapaamisissa sekä osana liikuntaneuvonnan tapaamisia, kehitetään MOVE-polku, aktivoidaan lapsia ja nuoria välitunti- ja koulumatkaliikuntaan sekä vapaa-ajalla tapahtuvaan liikuntaan.	Toteutuneet toimenpiteet ja niiden määrä, osallistujamäärät, viestinnän määrä ja tavoitettavuus sekä oppilaiden kokema terveydentila (%). Sapere-ruokakasvatusmenetelmän käyttäminen ja Nykytila.fi-arvioinnin tulokset. Taso 1 Toteutuneiden toimenpiteiden määrä ja toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus kuntalaisista on kasvanut, heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on tehostunut verrattuna vuoden 2026 vastaaviin tietoihin sekä oppilaiden kokema terveydentila on parantunut vuoden 2026 tasosta. Taso 2 Edellä mainitut vertailutiedot ovat pysyneet vuoden 2026 tasolla. Taso 3 Edellä mainitut vertailutiedot ovat heikentyneet vuoden 2026 tasolla.	Hyvinvointikoordinaattori, kasvatus- ja opetusjohtaja, kasvatus- ja opetushenkilöstö, hyvinvointipalvelujen henkilöstö, perheohjaaja, varhaiskasvatuspäällikkö

KÄRKÖLÄ

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen vastuualueelle kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut kasvatus- ja opetuspalvelut.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kasvatus- ja opetuspalvelut tulevat aktiivisesti kehittämään palvelujaan suunnitteluvuosina ottaen huomioon asiakasmäärän kehityksen. Kasvatus- ja opetuspalvelut hyödyntävät olemassa olevia tiloja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kasvatus- ja opetuspalveluiden hallinto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa ja tukea palvelualueen palveluiden tuottaminen.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta toimii kasvatus- ja opetuspalveluiden monijäsenisenä toimielimenä. Kasvatus- ja opetuspalveluiden asiat lautakunnalle valmistelee kasvatus- ja opetusjohtaja.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa ja tukea palvelualueen palvelujen tuottamista ja niiden aktiivista kehittämistä suunnitteluvuosina.

KASVATUS- JA OPETUSPALV. HALLINTO	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	0	480	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT	-203 396	-284 454	-490 877	72,6	-503 369	-513 447
TOIMINTAKATE	**-203 396**	**-283 974**	**-490 877**	**72,9**	**-503 369**	**-513 447**
TILIKAUDEN TULOS	**-203 396**	**-283 974**	**-490 877**	**72,9**	**-503 369**	**-513 447**

KÄRKÖLÄ

Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuuluvat varhaiskasvatus ja varhaiserityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat varhaiskasvatuksen hallinto, yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä sekä lasten kotihoidon tuki. Vuorohoitopalvelu tuotetaan yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsiperheille turvallinen hoitomuoto, joka mahdollistaa vanhempien työssä käymisen ja opiskelun sekä edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuemme perheitä heidän toivomallaan tavalla, edistämme perheiden hyvinvointia ja ehkäisemme eriarvoisuuden syntymistä jo aikaisessa vaiheessa.

Varhaiskasvatus on osallistavaa, lapsen ja perheen tarpeet huomioon ottavaa, tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisassa, turvallisessa ja terveellisessä toimintaympäristössä. Varhaiskasvatus sekä esiopetus muodostavat lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Toiminta perustuu pedagogiikkaan, joka pitää sisällään oppimisen alueet, laaja- alaisen osaamisen sekä lasten mielenkiinnonkohteet ja tarpeet. Varhaiskasvatus perustuu kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan, jossa lapsen huoltajat ja lähiaikuiset tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa perheohjaaja toimii kasvatuksen sekä vanhemmuuden tukemisen ja kehittämisen asiantuntijana varhaiskasvatusyksiköissä (perhepäivähoito, päiväkoti ja esiopetus). Varhaiskasvatuspalveluja uudistetaan kehittämällä toimintatapoja ja toimintaympäristöä varhaiskasvatuslain, valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden periaatteiden mukaisesti.

VARHAISKASVATUS	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	40 454	93 000	61 000	-34,4	62 220	63 464
TOIMINTAKULUT	-2 164 314	-2 570 755	-2 331 447	-9,3	-2 397 190	-2 445 644
TOIMINTAKATE	**-2 123 860**	**-2 477 755**	**-2 270 447**	**-8,4**	**-2 334 970**	**-2 382 180**
TILIKAUDEN TULOS	**-2 123 860**	**-2 477 755**	**-2 270 447**	**-8,4**	**-2 334 970**	**-2 382 180**

Perusopetus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetuksen tavoitteena on monipuolisen ja laaja-alaisen sivistyksen antaminen lapsille ja nuorille uusia toimintatapoja, opetusmateriaaleja ja oppimisympäristöä hyödyntäen sekä tukea ja edistää heidän kasvuaan ja kehitystään. Päämääränä on, että jokainen peruskoulun päättävästä ikäluokasta saavuttaa perusopetuksen päättötodistuksen. Tiedon ja osaamisen rinnalla opetus- ja kasvatustehtävä edistää kasvavan lapsen ja nuoren elämänhallintaa ja vuorovaikutustaitoja sekä arvopohjan ja tunne-elämän kehittymistä sekä syrjäytymisen ehkäisyä sekä kasvattaa ottamaan vastuun ympäristöstään kansainvälistyvässä maailmassa.

Palvelu sisältää perusopetuksen huomioiden tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon sekä kasvatuskumppanuuden huoltajien kanssa.

PERUSOPETUS	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	216 742	223 526	179 826	-19,6	183 423	187 091
TOIMINTAKULUT	-4 482 693	-4 988 846	-5 024 542	0,7	-5 163 612	-5 266 900
TOIMINTAKATE	**-4 265 951**	**-4 765 320**	**-4 844 716**	**1,7**	**-4 980 189**	**-5 079 809**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-60 310	-60 310	0,0	-61 516	-62 746
TILIKAUDEN TULOS	**-4 265 951**	**-4 825 630**	**-4 905 026**	**1,6**	**-5 041 705**	**-5 142 555**

KÄRKÖLÄ

Muut kasvatus- ja opetuspalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Palvelu luo edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin.

Palvelu sisältää ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo -opistolle, yliopistokeskuksen Kärkölän kuntaosuuden sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Lahden konservatorio, Lahden musiikkiopisto, Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

MUUT KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTAKULUT	-20 778	-30 550	-30 100	-1,5	-30 703	-31 316
TOIMINTAKATE	**-20 778**	**-30 550**	**-30 100**	**-1,5**	**-30 703**	**-31 316**
TILIKAUDEN TULOS	**-20 778**	**-30 550**	**-30 100**	**-1,5**	**-30 703**	**-31 316**

Kasvatus- ja opetuspalvelualue yhteensä

KASVATUS JA OPETUSPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	257 196	317 006	240 826	-24,0	245 643	250 555
TOIMINTAKULUT	-6 871 181	-7 874 605	-7 876 966	0,0	-8 094 874	-8 257 307
TOIMINTAKATE	**-6 613 985**	**-7 557 599**	**-7 636 140**	**1,0**	**-7 849 874**	**-8 006 752**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-60 310	-60 310	0,0	-61 516	-62 746
TILIKAUDEN TULOS	**-6 613 895**	**-7 617 909**	**-7 696 450**	**1,0**	**-7 910 747**	**-8 069 498**

KÄRKÖLÄ

Hyvinvointipalveluiden palvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hyvinvointipalveluiden palvelualue muodostuu hyvinvoinnin hallinnon, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, perheohjauksen ja senioriohjauksen palveluiden vastuualueista. Palveluiden tarkoituksena on vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä edistää aktiivista ja turvallista arkea kaikissa ikäryhmissä.

Hyvinvointipalvelut tukevat kuntastrategian 2025–2029, laajan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman 2025–2029 sekä Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin tavoitteiden toteutumista. Toiminnan painopisteinä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ennaltaehkäisevä työ, harrastus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen sekä kuntalaisten yhteisöllisyyden, elämänlaadun ja kunnan vetovoiman tukeminen.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Suunnittelukaudella kehitetään palveluiden saavutettavuutta, monipuolista tilojen käyttöä sekä palveluiden välistä yhteistyötä. Uimahallin vetovoimaa sekä tulorahoitusta pyritään vahvistamaan. Toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä hyödynnetään hyvinvointitietoa sekä seurataan hyvinvointisuunnitelman ja HYTE-kertoimen indikaattoreiden toteutumista.

Hyvinvoinnin hallinto

Hyvinvoinnin hallinto vastaa palvelualueensa strategisesta johtamisesta, talouden suunnittelusta ja seurannasta, päätöksenteon valmistelusta sekä toiminnan kehittämisestä. Hallinnon tehtävänä on varmistaa palveluiden tavoitteellinen, vaikuttava ja taloudellisesti kestävä toteuttaminen sekä edistää hyvinvointipalveluiden tarkoituksenmukaista yhteensovittamista. Palvelualueen johtamisesta vastaa hyvinvointikoordinaattori.

Hallinnon vastuualueeseen kuuluvat myös perintövaroilla rahoitettavat perheohjauksen ja senioriohjauksen palvelut. Lisäksi hallinto vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) sekä Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin koordinoinnista, seurannasta ja kehittämisestä. Tehtäviä toteutetaan yhteistyössä kunnan eri palvelualueiden, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Lisäksi hallinto koordinoi yhdistysyhteistyötä, valmistelee ja seuraa yleishyödyllisten yhdistysten avustuksia sekä kehittää kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hyvinvoinnin hallinto vastaa palvelualueensa johtamisesta, toiminnan ja talouden suunnittelusta, seurannasta sekä kehittämisestä. Hallinnon tehtävänä on varmistaa laadukkaiden, saavutettavien ja vaikuttavien hyvinvointipalveluiden järjestäminen kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Toiminnassa korostuvat ennaltaehkäisevä työ, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palveluiden yhteensovittaminen, poikkihallinnollinen yhteistyö sekä talous- ja resurssiviisas johtaminen.

Perheohjauksen ja senioriohjauksen palveluilla tuetaan lasten, nuorten, perheiden ja ikääntyneiden hyvinvointia, osallisuutta ja arjen sujuvuutta ennaltaehkäisevän työn, ohjauksen ja neuvonnan keinoin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana kunnan kaikkea toimintaa, päätöksentekoa ja palveluiden kehittämistä tavoitteena kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, turvallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen kaikissa elämänvaiheissa. Lapsiystävällinen kunta - toimintamallin tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä varmistaa lapsen oikeuksien huomioiminen kunnan päätöksenteossa, palveluiden suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä.

Yhdistysyhteistyöllä ja avustustoiminnalla vahvistetaan paikallisen järjestökentän toimintaedellytyksiä sekä edistetään kuntastrategian ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Hyvinvoinnin hallinnossa toiminnan painopisteinä ovat palveluiden vaikuttavuuden vahvistaminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä taloudellisesti kestävien toimintatapojen kehittäminen. Palveluiden johtamisessa korostuvat talous- ja resurssiviisaus, toiminnan vaikuttavuus sekä palveluiden laadun ja saavutettavuuden turvaaminen.

Hyvinvointipalvelut muodostivat 1.1.2026 alkaen oman palvelualueensa sivistyspalveluiden rinnalle sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen. Muutoksella vahvistetaan hyvinvointipalveluiden johtamista, kehittämistä ja palvelukokonaisuuden yhteensovittamista sekä tuetaan kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

Kirjaston johdon palvelut siirtyivät Kärkölän kunnan omaksi toiminnaksi 1.8.2026 alkaen. Muutos vahvistaa kirjastopalveluiden paikallista johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa sekä tukee hyvinvointipalveluiden yhtenäisen palvelukokonaisuuden kehittämistä.

Perheohjauksen ja senioriohjauksen palveluita kehitetään perintövarojen käyttösuunnitelman mukaisesti ennaltaehkäisevän hyvinvointityön vahvistamiseksi. Tavoitteena on edistää lasten, nuorten, perheiden ja ikääntyneiden hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja arjen sujuvuutta sekä vahvistaa oikea-aikaisen tuen saatavuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapoja kehitetään edelleen yhteistyössä kunnan eri palvelualueiden, hyvinvointialueen, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Toiminnassa painottuvat hyvinvointi- ja terveyserojen ehkäiseminen, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen sekä kuntastrategian ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen. Tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa sekä edistää HYTE-kertoimen tavoitteiden saavuttamista.

Suunnittelukaudella jatketaan Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin toteuttamista poikkihallinnollisena yhteistyönä kunnan palvelualueiden, lasten, nuorten ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä varmistaa lapsen oikeuksien huomioiminen kunnan päätöksenteossa, palveluissa ja toimintakulttuurissa. Toimintamallin tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Yhdistysavustustoimintaa ja yhdistysyhteistyötä kehitetään osana kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä. Tavoitteena on vahvistaa kunnan ja yhdistysten välistä kumppanuutta sekä kohdentaa avustuksia entistä vaikuttavammin kuntastrategian tavoitteita tukevaan toimintaan.

HYVINVOINNIN HALLINTO	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTAKULUT	0	0	-86 877		-86 015	-87 739
TOIMINTAKATE	**0**	**0**	**-86 877**		**-86 015**	**-87 739**
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**-86 877**		**-86 015**	**-87 739**

Kirjastopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kirjastopalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tiedon saatavuuteen, lukemiseen, kulttuuriin, elinikäiseen oppimiseen ja osallisuuteen. Kärkölän kirjasto tarjoaa monipuolisia ja saavutettavia palveluja tiedonhankinnan, itsensä kehittämisen, oppimisen ja virkistyksen tueksi sekä toimii kuntalaisten avoimena kohtaamispaikkana.

Palveluilla vahvistetaan kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja aktiivista kansalaisuutta. Kirjastopalveluiden henkilöstöresurssiin kuuluu yksi päätoiminen kirjastovirkailija. Kirjaston johtamisesta vastataan 1.8.2026 alkaen kunnan omana toimintana.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kärkölä tuottaa kirjastopalvelunsa itsenäisesti osana Päijät-Hämeen Lastu-kirjastoverkostoa. 1.8.2026 alkaen myös kirjaston johdon palvelut siirtyivät Kärkölän kunnan omaksi toiminnaksi. Muutoksen tavoitteena on vahvistaa kirjastopalveluiden paikallista kehittämistä, vastata entistä paremmin kuntalaisten tarpeisiin sekä jatkaa aktiivista seudullista yhteistyötä osana Lastu-kirjastoverkostoa.

KIRJASTOPALVELUT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	1 886	2 000	2 000	0,0	2 040	2 081
TOIMINTAKULUT	-186 427	-183 366	-180 987	-1,3	-185 795	-189 520
TOIMINTAKATE	**-184 541**	**-181 366**	**-178 987**	**-1,3**	**-183 755**	**-187 439**
TILIKAUDEN TULOS	**-184 541**	**-181 366**	**-178 987**	**-1,3**	**-183 755**	**-187 439**

Kulttuuripalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukemalla paikallista kulttuuritoimintaa, vaalimalla kotiseutuperinnettä sekä järjestämällä kulttuuritapahtumia yhteistyössä yhdistysten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Kirjasto muodostaa merkittävän osan kunnan kulttuuripalvelukokonaisuutta. Kulttuuripalveluilla ei ole omaa erillistä henkilöstöä, vaan palvelut tuotetaan osana kunnan muita palveluita ja yhteistyössä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Huovilan puisto on Kärkölän kulttuuri- ja matkailutoiminnan keskeinen toimintaympäristö, jossa järjestetään vuosittain näyttelyitä, tapahtumia ja muuta kulttuuritoimintaa kaikenikäisille kuntalaisille ja vierailijoille. Kulttuuripalveluilla vahvistetaan kuntastrategian mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, paikallisidentiteettiä ja kunnan vetovoimaa.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on ylläpitää ja kehittää monipuolista kulttuuritarjontaa yhteistyössä yhdistysten, vapaaehtoisten sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Huovilan puiston asemaa kulttuuri- ja tapahtumaympäristönä vahvistetaan osana kunnan elinvoiman ja matkailun kehittämistä.

Kulttuuritapahtumien toteuttamista jatketaan yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta tukee paikallista kulttuuritoimintaa myöntämällä kulttuuriavustuksia sekä jakamalla vuosittain kunnan kulttuuripalkinnon. Tapahtumiin varatut määrärahat ovat vuoden 2027 alusta keskushallinnon alaisuudessa, ja tapahtumista päätetään keskitetysti perustettavan tapahtumatyöryhmän esityksestä.

KULTTUURIPALVELUT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	58 946	20 000	10 000	-50,0	2 040	2 048
TOIMINTAKULUT	-95 745	-40 601	-35 680	-12,1	-41 610	-42 446
TOIMINTAKATE	**-36 799**	**-20 601**	**-25 680**	**24,7**	**-39 570**	**-40 398**
TILIKAUDEN TULOS	**-36 799**	**-20 601**	**-25 680**	**24,7**	**-39 570**	**-40 398**

KÄRKÖLÄ

Nuorisopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisopalveluiden tehtävänä on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvuun, kehittymiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Toiminnan tavoitteena on tukea nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä ehkäistä syrjäytymistä yhteistyössä eri viranomaisten, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Nuorisopalvelut järjestävät avointa nuorisotilatoimintaa, koulunuorisotyötä, koulujen loma-aikojen toimintaa, retkiä, leirejä, tapahtumia sekä pienryhmätoimintaa. Lisäksi nuorisopalvelut vastaavat nuorisovaltuuston toiminnan tukemisesta ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämisestä.

Nuorisopalveluihin kuuluu myös valtionavustusten turvin toteutettava etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Etsivä nuorisotyö tarjoaa alle 29-vuotiaille nuorille neuvontaa, ohjausta ja tukea koulutukseen, työelämään sekä muihin palveluihin hakeutumisessa. Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on vahvistaa nuorten elämänhallintataitoja, työ- ja toimintakykyä sekä koulutus- ja työelämävalmiuksia.

Nuorisopalveluiden henkilöstöresurssi koostuu kahdesta nuoriso-ohjaajasta, yhdestä etsivästä nuorisotyöntekijästä sekä yhdestä työpajaohjaajasta (yhteensä 4 htv). Kukin työntekijä vastaa omasta tehtäväkokonaisuudestaan.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Nuorisopalveluiden painopisteinä ovat ennaltaehkäisevä nuorisotyö, nuorten hyvinvoinnin tukeminen, osallisuuden vahvistaminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Toimintaa kehitetään yhteistyössä sivistys-, hyvinvointi- ja työllisyyspalveluiden kanssa.

Nuorisovaltuuston asemaa nuorten vaikuttamiskanavana vahvistetaan osana kunnan osallisuus- ja demokratiatyötä. Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan avulla tuetaan erityisesti koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien tai niiden ulkopuolelle jäämisvaarassa olevien nuorten osallisuutta ja kiinnittymistä yhteiskuntaan.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta tukee nuorisojärjestöjen toimintaa myöntämällä vuosittain nuorisotoiminnan avustuksia.

NUORISOPALVELUT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	61 049	73 000	59 000	-19,2	59 060	59 121
TOIMINTAKULUT	-234 104	-255 516	-253 230	-0,9	-258 304	-263 474
TOIMINTAKATE	**-173 055**	**-182 516**	**-194 230**	**6,4**	**-199 244**	**-204 353**
TILIKAUDEN TULOS	**-173 055**	**-182 516**	**-194 230**	**6,4**	**-199 244**	**-204 353**

Liikuntapalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä luomalla edellytyksiä aktiiviselle elämäntavalle sekä tukemalla omaehtoista liikuntaa. Toiminnalla edistetään hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä yhdistysten, seurojen, hyvinvointialueen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Liikuntapalvelut tarjoavat liikuntaneuvontaa, järjestävät terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille sekä tukevat liikuntaseurojen ja muiden liikuntaa järjestävien toimijoiden toimintaa. Palvelujen toteuttamisessa huomioidaan eri ikä- ja erityisryhmien tarpeet.

Kunnan uimahalli on keskeinen liikunta- ja hyvinvointipalvelu, joka tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuden omaehtoiseen liikuntaan, ohjattuun vesiliikuntaan sekä terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävään liikuntaan eri ikäryhmissä. Uimahallin palveluilla edistetään erityisesti terveysliikuntaa, kuntalaisten toimintakykyä ja hyvinvointia.

Liikuntapalveluissa työskentelee kolme työntekijää, joista kaksi uimahallilla ja yksi liikuntahankekoordinaattorina. Liikuntapaikkojen ylläpito ja kunnossapito toteutetaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Liikuntapalveluiden painopisteenä on terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan kehittäminen sekä kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Tavoitteena on lisätä eri ikäryhmien liikunta-aktiivisuutta, vahvistaa ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä sekä vähentää liikkumattomuudesta aiheutuvia hyvinvointi- ja terveyshaasteita.

Liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja monipuolisuudesta huolehditaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Yhteistyötä liikuntaseurojen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa kehitetään edelleen kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien vahvistamiseksi.

Suunnittelukaudella kehitetään erityisesti uimahallin palveluita, toimintamalleja ja asiakaskokemusta. Tavoitteena on lisätä palveluiden käyttöastetta, vahvistaa uimahallin asemaa kuntalaisten hyvinvointia tukevana palveluna sekä kasvattaa palvelutoiminnasta saatavia maksutuottoja.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta tukee paikallista liikuntatoimintaa myöntämällä vuosittain liikunta-avustuksia. Kuntalaisten aktiivisuutta sekä liikunnallisia saavutuksia huomioidaan vuosittain Kunnon kuntalainen -palkinnolla ja urheilijapalkitsemisilla.

LIIKUNTAPALVELUT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	116 334	108 500	145 800	34,4	148 716	151 690
TOIMINTAKULUT	-818 604	-1 021 622	-1 056 608	3,4	-1 073 064	-1 094 525
TOIMINTAKATE	**-702 271**	**-913 122**	**-910 808**	**-0,3**	**-924 348**	**-942 835**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 294	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-722 565**	**-913 122**	**-910 808**	**-0,3**	**-924 348**	**-942 835**

Hyvinvointipalveluiden palvelualue yhteensä

HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	238 215	203 500	216 800	6,5	211 856	214 940
TOIMINTAKULUT	-1 334 880	- 1 501 105	-1 613 382	7,5	-1 644 788	-1 677 704
TOIMINTAKATE	**-1 096 665**	**-1 297 605**	**-1 396 582**	**7,6**	**-1 432 932**	**-1 462 764**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 294	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-1 116 959**	**-1 297 605**	**-1 396 582**	**7,6**	**-1 432 932**	**-1 462 764**

KÄRKÖLÄ

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta on viranomaislautakunta, joka toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Vastuualueittain tehtävät jakaantuvat rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun. Lisäksi ympäristölautakunta vastaa ympäristöterveydenhuollosta, jota hoitaa Päijät-Hämeen ympäristöterveys (Hollola).

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristölautakunta toimii rakentamislain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja järjestää viranomaispalvelut sekä huolehtii rakentamislain, rakennussuojelulain, eräistä naapuruussuhteista annetun lain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, pelastuslain, postilain sekä asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun lain säännösten mukaan kunnalle kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä.

Lautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäalueviranomaisena ja järjestää viranomaispalvelut sekä huolehtii luonnonsuojelulain, ulkoilulain, kemikaalilain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, merenkulun ympäristönsuojelulain, vesilain, maa-aineslain, vesihuoltolain ja jätelain, pois lukien jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät, mukaan kunnalle kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Toiminnassa jatketaan lakisääteisten viranomaistehtävien hoitamista laadukkaasti. Toimintaa kehitetään huomioiden muun muassa lainsäädännön muutokset. Rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen perustehtävät säilyvät ennallaan eikä suunnitelmakaudelle ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	76 293	40 000	44 000	10,0	44 780	45 575
TOIMINTAKULUT	-374 134	-372 236	-365 015	-1,9	-376 181	-384 188
TOIMINTAKATE	**-297 842**	**-332 236**	**-321 015**	**-3,4**	**-331 401**	**-338 613**
TILIKAUDEN TULOS	**-297 842**	**-332 236**	**-321 015**	**-3,4**	**-331 401**	**-338 613**

KÄRKÖLÄ

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Talous- ja resurssiviisaus	Ympäristövalvonnan resurssien kohdentaminen ajantasaisen riskiperusteisen valvontasuunnitelman mukaisesti	Uusi valvontasuunnitelma hyväksytty Taso 1 Valmis Taso 2 Kesken Taso 3 Ei aloitettu	Ympäristösihteeri
Saavutettavuus ja ympäristö	Kunnan ilmastosuunnitelman toteutumisen edistäminen	Toimenpiteiden toteuman seuranta kaksi kertaa vuodessa Taso 1 Toteutunut Taso 2 Osittain toteutunut Taso 3 Ei toteutunut	Ympäristösihteeri
Elinvoima ja vetovoima	Kunnan elinvoiman tukeminen varmistamalla rakentamisen sujuvat viranomaispalvelut	Rakennustarkastajan myöntämien lupien käsittelyaika enintään 60 vuorokautta hakemuksen jättämisestä päätöksentekoon Taso 1 Toteutunut 80 % Taso 2 Osittain toteutunut 50 % Taso 3 Ei toteutunut alle 50 %	Rakennustarkastaja
Saavutettavuus ja ympäristö	Vuosittainen ympäristökatselmus	Ympäristökatselmus toteutettu Taso 1 Valmis Taso 2 Kesken Taso 3 Ei aloitettu	Rakennustarkastaja, ympäristösihteeri

KÄRKÖLÄ

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluun kuuluvat kunnan lakisääteiset ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävät.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristönsuojelussa käsitellään ympäristöluvat, maa-ainesluvat, erilaiset ympäristönsuojelun ilmoitukset ja rekisteröinnit ja niiden valvonta. Ympäristönsuojelun tehtäviä ovat lisäksi muun muassa vesilain, vesihuoltolain ja jätelain valvonta, kunnan luonnonsuojelutehtävät ja ympäristönsuojelun yleinen kehittäminen.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa ohjaava valvontasuunnitelma päivitetään. Jatketaan kunnan ilmastosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamista ja seurantaa sekä mahdollisuuksien mukaan vesihuoltoverkostoon liittymättömien kiinteistöjen yhteydenottoprojektia.

YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	18 531	15 000	18 000	20,0	18 360	18 727
TOIMINTAKULUT	-107 684	-119 024	-104 917	-11,9	-108 723	-110 818
TOIMINTAKATE	**-89 153**	**-104 024**	**-86 917**	**-16,4**	**-90 363**	**-92 091**
TILIKAUDEN TULOS	**-89 153**	**-104 024**	**-86 917**	**-16,4**	**-90 363**	**-92 091**

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristölautakunta vastaa yhteistyöstä ympäristöterveydenhuollon asioissa. Lautakunta koordinoi kunnassa Hollolan kunnan ympäristöterveyslautakunnalle kuuluvat asiat.

Sopimuksen mukaisesti Hollolan kunnan ympäristöterveyslautakunta toimii sopimuskuntien yhteisenä toimielimenä. Ympäristöterveydenhuollon keskeisenä tavoitteena on turvata kuntalaisille terveellinen elinympäristö sekä huolehtia eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista. Toiminnalla on merkittävä rooli kansanterveyden edistämisessä.
Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa seuraavista tehtävistä; elintarvike- ja tupakkavalvonta, talous- ja uimaveden laadun valvonta, sisäilman ja muiden sisätilojen terveyshaittojen valvonta, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, ympärivuorokautisten kunnallisten eläinlääkäripalvelujen järjestäminen.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTAKULUT	-160 995	-141 100	-152 900	8,4	-156 600	-160 300
TOIMINTAKATE	**-160 995**	**-141 100**	**-152 900**	**8,4**	**-156 600**	**-160 300**
TILIKAUDEN TULOS	**-160 995**	**-141 100**	**-152 900**	**8,4**	**-156 600**	**-160 300**

KÄRKÖLÄ

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan vastuualue tuottaa kunnan lakisääteiset rakentamiseen liittyvät lupa- ja valvontatehtävät.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennusvalvonta valvoo rakentamisesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sekä huolehtii myös kaavoituksen toteutumisesta lupia myöntäessään. Se luo edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Rakennusvalvonnassa neuvotaan ja ohjataan rakentamiseen liittyvissä asioissa.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Voimaan tuleva uusi alueidenkäyttölaki ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) käyttöönotto kohdistuvat suunnitelmavuosille ja ne edellyttävät muutosten seuraamista ja soveltamista rakennusvalvonnan käytäntöihin.

RAKENNUSVALVONTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	57 761	25 000	26 000	4,0	26 420	26 848
TOIMINTAKULUT	-105 455	-112 112	-107 198	-4,4	-110 858	-113 070
TOIMINTAKATE	**-47 694**	**-87 112**	**-81 198**	**-6,8**	**-84 438**	**-86 222**
TILIKAUDEN TULOS	**-47 694**	**-87 112**	**-81 198**	**-6,8**	**-84 438**	**-86 222**

KÄRKÖLÄ

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta toimii teknisen palvelualueen monijäsenisenä toimielimenä, jolle on hallintosäännön mukaisesti jaettu tehtäväalue ja toimivalta. Palvelualueen asiat lautakunnalle valmistelee tekninen johtaja.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tekninen lautakunta tuottaa omalla tehtäväalueellaan laadukkaita ja taloudellisesti kestäviä palveluita ja toimintoja, asiakkaita tasapuolisesti kohdellen. Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä sekä paikallisten seurojen ja yhdistysten palveluja.

Tekninen lautakunta vastaa Kärkölän Veden ja Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta verkostoineen, asemakaava-alueella olevien teiden kunnossapidosta ja rakentamisesta, kunnan kiinteistöjen, viheralueiden, ulko- ja liikunta-alueiden kunnossapidosta, puhtaanapitopalvelujen tuottamisesta kunnan kiinteistöille sekä ruokahuollon palvelujen tuottamisesta koululle ja päiväkodille. Lisäksi tekninen lautakunta vastaa maankäytön suunnittelusta, sisältäen kaavoituksen ja katu- sekä puistosuunnittelun.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Tekninen toimi pyrkii käytettävissä olevilla resursseilla tuottamaan riittävät peruspalvelut niin sisäisesti kuin ulkoisesti kuntalaisten käyttöön. Kiinteistöjen toimitilaohjelmaa edistetään, jotta saavutetaan laadukas ja taloudellisesti järkevä kiinteistöjen ylläpito. Kunnan ulkoalueiden ylläpitoa toteutetaan käytettävissä olevilla resursseilla siten, että voidaan tarjota toiminnallista ja viihtyisää ympäristöä kunnassa oleskeleville. Talousarvioon on tuotu keskeiseksi tavoitteeksi myös häiriötilannevarautumisen jatkaminen ja edistäminen. Maankäytön suunnittelua edistetään päivitettävänä olevan osayleiskaavan osalta. Kärkölän Veden osalta vastataan uuden vesihuoltolain vaatimuksiin, ja luodaan suunnitelma tulevien vuosien korjaustarpeista, korjausvelan taittamisesta ja kustannusten hillitsemisestä (esim. vuotovesisaneerausten jatkaminen). Koska kunnan taloudellinen tilanne on haastava, edellä esitettyjä toiminnallisia linjauksia edistetään maltillisesti ja esimerkiksi investointitavoitteet eivät vastaa tarvetta korjausvelan taittamiseksi.

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	5 469 238	6 574 989	6 996 887	6,4	7 136 824	7 279 559
TOIMINTAKULUT	-4 737 221	-5 101 841	-5 310 499	4,1	-5 440 607	-5 549 423
TOIMINTAKATE	**732 017**	**1 473 148**	**1 686 388**	**14,5**	**1 696 217**	**1 730 136**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-267 405	-327 250	-327 250	0,0	-332 720	-338 190
VUOSIKATE	**464 612**	**1 145 898**	**1 359 138**	**18,6**	**1 363 497**	**1 391 946**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 927 415	-1 584 690	-1 584 690	0,0	-1 616 383	-1 648 711
TILIKAUDEN TULOS	**-1 462 803**	**-438 792**	**-225 552**	**-48,6**	**-252 886**	**-256 765**

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Talous ja resurssiviisaus Henkilöstöresurssien laadukas ja ammattitaitoinen johtaminen ja työhyvinvoinnin parantaminen.	**Teknisen palvelualueen työhyvinvoinnin edistäminen** Teknisellä palvelualueella kehitetään esimiestyötä, työyhteisötoimimista ja vähäisten henkilöstöresurssien kohdentamista palvelutehtävien suunnittelussa ja toteutuksessa.	Organisaatiossa mitataan henkilöstön työhyvinvointia Pulssi –kyselyin ja Kevan työhyvinvointikyselyllä. Nollatasona pidetään työhyvinvointikyselyiden vuoden 2026 tilannetta. Taso 1 Työhyvinvointi on parantunut. Taso 2 Työhyvinvointi on pysynyt samana. Taso 3 Työhyvinvointi on heikentynyt.	Tekninen johtaja
Saavutettavuus ja ympäristö Kiertotalouden ja arkielämän ympäristöosaamisen vahvistaminen.	**Kestävän ympäristön vahvistaminen ruokahuollon ja puhtaanapidon palveluissa** Koulu- ja päiväkotiruokailuissa pidetään vähintään kolme teemapäivää liittyen kestävään kiertotalouteen/lähiruokaan. Puhtaanapidon ja ruokahuollon puhdistusaineissa ja toimintatavoissa tavoitellaan vielä pidemmälle vietyä ympäristöystävällisyyttä.	Tavoitteet huomioidaan toiminnassa. Arvioinnin nollatasona vuosi 2026. Taso 1 Tavoitteet on toteutettu. Taso 2 Tavoitteiden toteuttaminen on aloitettu. Taso 3 Tavoitteiden toteuttamista ei ole aloitettu.	Tekninen johtaja
Saavutettavuus ja ympäristö Luonto- ja lähimatkailun edistäminen: reitit, luontomajoitus, tapahtumat.	**Luontokohteiden saavutettavuuden parantaminen** Luontokohteiden saavutettavuustietoja viedään valtakunnalliseen Lipas -järjestelmään. Vähintään pistemäiset kohteet järjestelmään. Luontoreitistöjen ylläpitoa ja merkitsemistä edistetään.	Luontokohteiden saavutettavuuden parantaminen. Arvioinnin nollatasona vuosi 2026. Taso 1 Saavutettavuus on parantunut tavoitteen mukaisesti. Taso 2 Saavutettavuuden parantaminen on aloitettu. Taso 3	Tekninen johtaja

		Saavutettavuuden parantamista ei ole aloitettu.	
Talous ja resurssiviisaus Kiinteistöohjelman toteuttaminen: vajaakäyttöisten rakennusten myynti/purku, vuokraustoiminnan lisääminen.	**Kiinteistöjen käyttökatteen parantaminen (indeksikorotukset huomioiden)** Vuokraustoiminnan edistäminen, mahdollisten myyntiin soveltuvien kiinteistöjen myynti. Kiinteistöjen käyttökulujen vähentäminen huomioiden kuitenkin rakennustekniset tai käyttötarkoitusperusteiset vaateet.	Kiinteistöjen käyttökatteen paraneminen. Mittaamisen nollatasona vuosi 2026. Taso 1 Käyttökate on parantunut. Taso 2 Käyttökate pysynyt vuoden 2026 tasossa. Taso 3 Kiinteistöjen käyttökate heikentynyt vuoden 2026 tasosta.	Tekninen johtaja

KÄRKÖLÄ

Tekninen suunnittelu

Vastuualue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon ja suunnittelun.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Teknisen suunnittelun vastuualue vastaa Kärkölän kunnan maankäytön kokonaisvaltaisesta suunnittelusta. Vastuualueen tehtäviin kuuluu yleis- ja asemakaavoituksen ohjaus sekä luonnon ja rakennetun ympäristön arvojen yhteensovittaminen. Tekninen suunnittelu tukee kunnan strategisia tavoitteita ja varmistaa, että yhdyskuntarakenne kehittyy hallitusti, toimivasti ja kestävällä tavalla. Tekninen suunnittelu vastaa myös rakennetun kulttuuriympäristön säilyttämisestä ja kehittämisestä. Teknisen suunnittelun toimintaperiaate on luoda kestävän kehityksen periaatteita kunnioittaen kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen, sekä tarjota monipuolista tonttitarjontaa.

Asemakaavoitus, kiinteistöjen ja kunnallistekniikan suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus henkilöstön ja viranomaistahojen kanssa. Vuorovaikutuksessa hyödynnetään asukastilaisuuksia ja Otakantaa.fi-palvelua.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Painopisteenä on ajantasaisen kaavoituksen edistäminen ja maankäytön suunnittelun tiivis yhteensovittaminen kunnan elinvoimapolitiikan kanssa. Kunnan kehittämistä jatketaan erityisesti taajama-alueilla, huomioiden esteettisyys, toiminnallisuus ja ympäristöarvot. Jatketaan osayleiskaavoitusprosessia kunnan keskeisille osille elinvoimaisuuden ja kehittymisen takaamiseksi.

TEKNINEN SUUNNITTELU	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	29 580	200	200	0,0	204	208
TOIMINTAKULUT	-255 058	-297 620	-351 144	18,0	-361 671	-368 911
TOIMINTAKATE	**-225 478**	**-297 420**	**-350 944**	**18,0**	**-361 467**	**-368 703**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 492	-2 500	-2 500	0,0	-2 550	-2 601
TILIKAUDEN TULOS	**-227 971**	**-299 920**	**-353 444**	**17,8**	**-364 017**	**-371 304**

KÄRKÖLÄ

Kiinteistöt

Vastuualue sisältää rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet ja kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea-aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat. Rakennuksia kunnan eri toimialojen käytössä on käyttötarkoituksen mukaan, laskentatavasta riippuen, 27 rakennusta. Kaksi rakennusta on leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta. Lisäksi muutamia rakennuksia on vuokrattu ulkopuolisille vuokralaisille.

Liikunta, virkistys- ja leikkipaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennetaan erityisesti käyttäjäpalautteen ja käytettävissä olevan vähäisen resurssin mukaisesti.

Kiinteistötoimen palveluksessa työskentelee kiinteistönhoitaja ja puistopuutarhuri. Lisäksi ulkoaluetyöntekijän työpanoksesta osa jyvittyy katualueille ja osa puisto-/liikuntapaikka-alueille.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Toimitilaohjelma on hyväksytty marraskuussa 2024. Toimitilaohjelman tavoitteena on taloudellinen ja aikataulutettu kiinteistöjen kehitys-, korjaus- ja investointisuunnittelu siten, että kunnalla on käytettävänään riittävä ja tarpeellinen määrä hyvin hoidettuja ja toimivia kiinteistöjä. Toimitilaohjelman myötä kiinteistöjen hallintaa tullaan toteuttamaan ohjelmassa esitetyn mukaisesti, mikäli taloudelliset realiteetit sen sallivat. Taloudellisia realiteetteja ohjaa vahvasti kiinteistöihin kohdistuvat korkeahkot tasearvot, rakennusten merkittävä korjausvelka sekä vähäisellä käytöllä olevien rakennusten soveltuvuus käyttötarpeeseen. Vuonna 2026 on tehty sisäisten vuokrien uudelleenarviointi, joka vaikuttaa sisäisesti hallintokuntien välisiin vuokrakuluihin- ja tuottoihin.

Liikunta- ja virkistyspaikkojen osalta priorisoidaan jatkossa huolto- ja ylläpitotarvetta käyttöasteen mukaisesti. Huovilan puiston kunnostustyötä on tehty intensiivisesti kesästä 2024 lähtien. Kunnostustyötä ja ns. Kunnostusvelan lyhentämistä jatketaan, tavoitellen tilannetta, että pystyttäisi saamaan puistoon huoltovapaampi olosuhde ja osoittamaan vähäistä puistopuutarhurin resurssia vahvemmin myös muille puisto- ja taajamametsäalueille.

KIINTEISTÖT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	3 099 732	4 208 331	4 565 750	8,5	4 657 065	4 750 206
TOIMINTAKULUT	-2 104 385	-2 114 369	-2 521 527	19,3	-2 575 645	-2 627 144
TOIMINTAKATE	**995 347**	**2 093 962**	**2 044 223**	**-2,4**	**2 081 420**	**2 123 062**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 094 156	-771 650	-771 650	0,0	-787 083	-802 825
TILIKAUDEN TULOS	**-98 809**	**1 322 312**	**1 272 573**	**-3,8**	**1 294 337**	**1 320 237**

KÄRKÖLÄ

Liikenneväylät

Vastuualue sisältää kadut sekä muut tiet ja alueet.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikenneväylien vastuualueen tavoitteena on varmistaa, että kunnan vastuulla olevat katu- ja tiealueet ovat ympäri vuoden turvallisessa ja asianmukaisessa kunnossa. Kärkölän kunnalla on hoidettavanaan noin 50 kilometriä katuja ja teitä, joista noin 75 % on päällystettyjä. Lisäksi kunta osallistuu joidenkin yksityisteiden kunnossapitoon tienhoitokuntien kautta.

Kunnossapidosta vastaa yksi vakituinen ulkoaluetyöntekijä, jonka työpanos jakautuu myös puisto- ja liikuntapaikkojen ylläpitoon. Kunnan tiealueiden talvikunnossapito toteutetaan ostopalveluna kolmelta eri urakoitsijalta. Lisäksi kiinteistöjen piha-alueiden talvikunnossapidosta vastaa oma henkilöstö.

Yhdyskuntatekniikan päällikkö vastaa liikenneväylien toiminnan, suunnittelun ja kehittämisen ohjauksesta. Tekninen lautakunta jakaa talousarviossa varatun määrärahan mukaiset yksityistieavustukset hakemusten perusteella.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kunnossapidon laatua kehitetään erityisesti talvihoidon osalta, painottaen turvallisuutta ja kustannustehokkuutta. Katuverkon kuntoa seurataan säännöllisesti, ja päällysteiden uusimistarpeita priorisoidaan käytettävissä olevien resurssien mukaan. Yhteistyötä tienhoitokuntien kanssa kehitetään, ja yksityisteiden avustuskäytäntöjä tarkastellaan tarvittaessa. Työvoiman ja kaluston riittävyyttä arvioidaan vuosittain, erityisesti talvikauden osalta.

LIIKENNEVÄYLÄT	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	320	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-371 043	-539 020	-354 395	-34,3	-362 159	-369 414
TOIMINTAKATE	**-370 723**	**-539 020**	**-354 395**	**-34,3**	**-362 159**	**-369 414**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-251 508	-228 720	-228 720	0,0	-233 294	-237 960
TILIKAUDEN TULOS	**-622 231**	**-767 740**	**-583 115**	**-24,0**	**-595 453**	**-607 374**

KÄRKÖLÄ

Kärkölän Vesi

Kärkölän Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitoksen piirissä on vesijohtoverkon piirissä noin 3300 asukasta ja jätevesiviemärin piirissä noin 2500 asukasta eli noin 75 % Kärkölän kunnan asukkaista. Viime vuosina verkostoon pumpatun veden määrä on ollut keskimäärin n. 660m^3 päivässä.

Vesihuoltolaitoksella on käytössään kolme vedenottamoa. Talousveden laatua tarkkaillaan talousveden valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Kärkölän Vedellä on vesijohtoverkostoa yhteensä noin 110 km. Laitoksella on sisäiset yhdysvesijohdot eri taajamien ja kylien välillä. Lappilan ja Marttilan kyliin sekä Kirkonkylän ja Järvelän taajaman välillä on kaikissa kahdet rinnakkaiset yhdysvesijohdot ja Kirkonkylällä paineenkorotusasema. Järvelän ylävesisäiliö paloi alkuvuodesta 2024. Uusi korvaava alavesisäiliö valmistuu vuonna 2026.

Kärkölän Veden jäteveden viemäriverkoston pituus on noin 80 km. Verkosto on toteutettu pääosin erillisjärjestelmänä siten, että jäte- ja hulevedet on viemäröity erikseen. Verkostossa on kuitenkin myös sekaviemäreitä, joiden eriyttäminen jäte- ja hulevesiverkostoiksi on tarpeen. Vanhoja betoniviemäreitä on saneerattu viime vuosina mm. sujuttamalla. Viemäriverkostossa on yhteensä 27 pumppaamoa. Jäteveden osalta siirtoviemäri Lahteen on valmistunut alkuvuodesta 2025. Kunnan vastuulla on kuitenkin verkoston hoito ja ylläpito. Siirtoviemäriyhteyden valmistuttua Kärkölän Veden jätevedenpuhdistamon toiminta on ajettu alas.

Kärkölän Veden tavoite on taata ja turvata toiminta-alueellaan häiriötön puhtaan juomaveden saanti, ja jätevesien asianmukainen johtaminen ja käsittely.

Kärkölän Veden teknisestä toiminnasta huolehtii kaksi vakituista työntekijää. Lisäksi yhdyskuntatekniikan päällikön tehtävä on ohjata vesilaitoksen toimintaa, suunnittelua ja kehitystä.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Kärkölän Veden toimintaa kehitetään siten, että taataan nykyisille ja tuleville asiakkaille laadukas vesihuolto. Uuden vesihuoltolain vaatimuksiin vastataan, ja siten päivitetään verkostokartat, investointitarpeet ja tulevien vuosien kustannustasot. Lisäksi hulevesien hallintaa jatketaan verkostoinvestointien osalta ja hulevesimaksun käyttöönottoa valmistellaan. Lisäksi toiminta-alueella verkostoon kuulumattomien kiinteistöjen liittymisvelvoitetta edistetään yhdessä ympäristöviranomaisen kanssa.

Kärkölän Veden välttämätön ja keskeinen kehittämisen kohde on talouden tasapainottaminen mm. myyntituloja kasvattamalla ja verkoston saneeraaminen toimintavarmuuden takaamiseksi.

KÄRKÖLÄN VESI	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	1 462 283	1 158 150	1 217 000	5,1	1 241 340	1 266 167
TOIMINTAKULUT	-1 048 480	-980 150	-985 535	0,5	-1 008 935	-1 029 136
TOIMINTAKATE	**413 803**	**178 000**	**231 465**	**30,0**	**232 405**	**237 031**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-267 405	-327 250	-327 250	0,0	-332 720	-338 190
VUOSIKATE	**146 398**	**-149 250**	**-95 785**	**-35,8**	**-100 315**	**-101 159**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-561 814	-560 400	-560 400	0,0	-571 608	-583 040
TILIKAUDEN TULOS	**-415 416**	**-709 650**	**-656 185**	**-7,5**	**-671 923**	**-684 199**

KÄRKÖLÄ

Sisäinen palvelutuotanto

Vastuualue sisältää konekeskuksen, lämpölaitoksen sekä siivous- ja ruokahuollon.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Konekeskus

Konekeskuksella on kalusto, jota käytetään tehokkaasti kunnan peruspalvelujen ylläpitämiseen. Kaluston huolto ja mahdollinen uusiminen on suunnitelmallista ja harjoitettavan toiminnan käyttötarve huomioivaa.

Vuokkoharjun lämpölaitos

Vuokkoharjun lämpölaitoksesta toimitetaan biolämpöä Nerolan ja Vuokkoharjun kiinteistöille sekä yhdelle yksityiselle kiinteistölle.

Ruokapalvelut

Kärkölän kunnan ruokapalveluja tuotetaan Kärkölän yhtenäiskoululla. Lounaita valmistetaan yhteensä noin 500 ja lisäksi aamu- ja välipalat varhaiskasvatukseen. Keittiö tuottaa siis yhteensä noin 700 ateriaa päivässä. Ruokapalvelut työllistää kuusi henkilöä, joista yksi määräaikainen sijainen. Lisäksi on yksi yhdistelmätyöntekijä (50-50 % puhtaanapidon kanssa). Vuokkoharjun keittiöllä työskentelee yksi henkilö edellä todetusta seitsemän henkilön kokonaisvahvuudesta.

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa laadukkaita, ravitsemissuosituksen täyttäviä ja kustannustehokkaita ruokapalveluja oppilaille, päiväkotilapsille, henkilöstölle, sekä myös ylijäämäruoan myyntinä eläkeläisille. Toiminnassa huomioidaan taloudellisten resurssien puitteissa kotimaiset ja lähellä tuotetut raaka-aineet. Lisäksi palvelussa pyritään edistämään terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille.

Puhtaanapitopalvelut

Puhtaanapitopalvelut tuottavat sisäistä palvelua kunnan omassa toiminnassa olevien kiinteistöjen osalta. Lisäksi myydään työsuoritetta Hollolan kunnalle, eläinlääkäritilojen puhtaanapidon osalta. Puhtaanapidossa työskentelee yhteensä 6,5 henkilöä, joista yksi toimii puhtauspalveluesihenkilönä. Puhtaanapidon henkilöstöstä neljä on vakituista työntekijää, kaksi on määräaikaista työtekijää sekä siihen kuuluu lisäksi yhdistelmätyöntekijän puolikas resurssi (50-50 % ruokahuollon kanssa).

Puhtaanapidon tavoitteena on toteuttaa ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti puhtaat, terveelliset, turvalliset ja miellyttävät tilat.

Keskeiset toiminnan linjaukset ja muutokset suunnitteluvuosille

Ruokahuollossa ja puhtaanapidossa on tehty vuonna 2024 palvelutarve- ja henkilöstömitoitus, jonka myötä henkilöstöä on vähennetty merkittävästi. Palvelutarpeen muuttuessa toimintaa tarvittaessa supistetaan esim. henkilöstön eläköitymisten yhteydessä.

SISÄINEN PALVELUTUOTANTO	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT	877 322	1 208 308	1 213 937	0,5	1 238 215	1 262 978
TOIMINTAKULUT	-958 254	-1 170 682	-1 097 898	-6,2	-1 132 197	-1 154 818
TOIMINTAKATE	**-80 932**	**37 626**	**116 039**	**208,4**	**106 018**	**108 160**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 444	-21 420	-21 420	0,0	-21 848	-22 285
TILIKAUDEN TULOS	**-98 376**	**16 206**	**94 619**	**483,9**	**84 170**	**85 875**

KÄRKÖLÄ

5. Tuloslaskelma

	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 431 552	2 814 959	2 862 528	1,7	2 870 818	2 928 201
MAKSUTUOTOT	211 151	187 700	207 000	10,3	211 040	215 160
TUET JA AVUSTUKSET	403 242	481 006	189 826	-60,5	192 503	195 233
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 202 369	4 011 740	4 552 159	13,5	4 635 042	4 739 741
TOIMINTATUOTOT	6 248 315	7 495 405	7 811 513	4,2	7 909 403	8 078 335
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 980 678	-6 771 730	-6 728 286	-0,6	-7 012 264	-7 161 586
PALKAT JA PALKKIOT	-5 689 994	-5 471 940	-5 533 070	1,1	-5 670 908	-5 792 376
HENKILÖSIVUKULUT	-1 290 684	-1 299 790	-1 195 216	-8,0	-1 341 356	-1 369 210
ELÄKEKULUT	-1 139 726	-1 100 560	-994 116	-9,7	-1 134 986	-1 158 530
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-150 958	-199 230	-201 100	0,9	-206 370	-210 680
PALVELUJEN OSTOT	-4 592 510	-4 918 968	-5 275 169	7,2	-5 366 209	-5 476 590
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 310 169	-1 350 910	-1 266 230	-6,3	-1 287 069	-1 312 818
AVUSTUKSET	-825 459	-976 070	-777 920	-20,3	-793 484	-809 875
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 646 142	-3 910 940	-3 796 589	-2,9	-3 873 457	-3 950 843
TOIMINTAKULUT	-16 354 959	-17 928 618	-17 844 194	-0,5	-18 332 483	-18 711 712
TOIMINTAKATE	**-10 106 644**	**-10 433 213**	**-10 032 681**	**-3,8**	**-10 423 080**	**-10 633 377**
VEROTULOT	10 371 248	10 302 000	10 266 000	-0,3	10 418 000	10 639 000
VALTIONOSUUDET	1 623 861	169 360	696 889	311,5	1 959 189	2 579 574
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	9 556	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	131 665	95 250	95 250	0,0	96 080	96 910
KORKOKULUT	-509 171	-620 000	-755 000	21,8	-760 500	-766 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-54 309	-53 750	-53 750	0,0	-53 750	-53 750
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-422 259	-578 500	-713 500	23,3	-718 170	-722 840
VUOSIKATE	**1 466 206**	**-540 353**	**216 708**	**-140,1**	**1 235 939**	**1 862 357**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 947 709	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 677 899	-1 711 457
ARVONALENTUMISET	-200	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 947 909	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 677 899	-1 711 457
TILIKAUDEN TULOS	**-481 704**	**-2 185 353**	**-1 428 292**	**-34,6**	**-441 960**	**150 900**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**-481 704**	**-2 185 353**	**-1 428 292**	**-34,6**	**-441 960**	**150 900**

KÄRKÖLÄ

6. Investointiosa

RAKENTAMISOHJELMA 2027 sekä suunnitelmavuodet 2028–2029

Korvausinvestoinnit			KÄYTTÖ 2025	INV. 2026	INV. 2027	SV 2028	SV 2029
111	**KI / Rakennukset**						
	9146	Vanhainkoti	0	-80 000	0	0	0
	9148	Nerola	0	-40 000	0	-150 000	-1 000 000
	9149	Virastotalo	0	0	0	0	-100 000
	9150	Päiväkodin sisäilmakorjaukset	0	-40 000	0	0	0
	9154	Kiint. pts:n mukaiset korjaukset	0	0	-200 000	-200 000	-200 000
	9155	Uimahalli	0	0	0	0	-250 000
	9419	Sirkkovierun ylävesisäiliö	0	-400 000	0	0	0
111	**KI / Rakennukset yhteensä**						
	Menot		**0**	**-560 000**	**-200 000**	**-350 000**	**-1 550 000**
	Tulot		0	0	0	0	0
	Netto		**0**	**-560 000**	**-200 000**	**-350 000**	**-1 550 000**
113	**KI / Kiinteät rakent. ja lait.**						
	9116	Keskuspuiston kunnostaminen	0	-90 000	0	0	0
	9128	Leikkialueiden kunnostus	0	-15 000	0	0	-30 000
	9147	Huovilan puisto	0	-20 000	0	-40 000	0
	9151	Sähkövarautuminen	0	-60 000	-40 000	0	0
	9171	Päiväkodin piha-alue uudistus	0	0	0	0	-100 000
	9200	Liikenneväylien päällystys	0	-40 000	0	-150 000	-50 000
	9202	Kaavateiden valaistus	0	0	0	-60 000	0
	9300	Vesi ja viemäriverkoston saneeraus	0	-180 000	-500 000	-500 000	-500 000
	9330	Korinlähteen vedenottamon automatisointi	0	-50 000	0	0	0
	9331	Siirtoviemärin pump. saneeraus	0	-90 000	0	0	0
113	**KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä**						
	Menot		**0**	**-545 000**	**-540 000**	**-750 000**	**-680 000**
	Tulot		0	0	0	0	0
	Netto		**0**	**-545 000**	**-540 000**	**-750 000**	**-680 000**
Korvausinvestoinnit yhteensä							
	Menot		**0**	**-1 105 000**	**-740 000**	**-1 100 000**	**-2 230 000**
	Tulot		0	0	0	0	0
	Netto		**0**	**-1 105 000**	**-740 000**	**-1 100 000**	**-2 230 000**

KÄRKÖLÄ

Uusinvestoinnit		KÄYTTÖ 2025	INV. 2026	INV. 2027	SV 2028	SV 2029
302	**UI / Muut pitkävaikutteiset menot**					
9411	Kaavoitustyö	0	-70 000	-70 000	0	0
302	**UI / Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä**					
	Menot	**0**	**-70 000**	**-70 000**	**0**	**0**
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	**0**	**-70 000**	**-70 000**	**0**	**0**
313	**UI / Kiinteät rakent. ja lait.**					
9204	MAL-hanke, MT295, kaide	0	0	-15 000	0	0
9302	Hiidenmäen mangaaninpoisto	0	0	-150 000	0	0
313	**UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä**					
	Menot	**0**	**0**	**-165 000**	**0**	**0**
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	**0**	**0**	**-165 000**	**0**	**0**
Uusinvestoinnit yhteensä						
	Menot	**0**	**-70 000**	**-235 000**	**0**	**0**
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	**0**	**-70 000**	**-235 000**	**0**	**0**
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		**0**	**-1 175 000**	**-975 000**	**-1 100 000**	**-2 230 000**

KÄRKÖLÄ

Investointien perustelut

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytty toteutussuunnitelma ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy palvelualuejohtaja.

Kiinteistöjen perusparannukset PTS:n mukaisesti

Investointivaraus käytetään eri kiinteistöjen pitkäntähtäimen suunnitelmien (=PTS) mukaisiin saneerauksiin. Investoinnin sisältö tarkentuu urakkakilpailutusvaiheessa.

Investointi sisältyy strategiseen tavoitteeseen; kiinteistöohjelman toteuttaminen.

Sähkövarautuminen

Jatketaan vuonna 2026 alkanutta sähkövarautumisen investointia. Investointi perustuu yleiseen poikkeustilannevarautumiseen. Investointi sisältää välttämättömien siirrettävien varavoimakoneiden ja yhteiden hankinnan/liitännät asennuksineen.

Investointi on strategianmukaista hyvinvointia laadukkaine palveluineen.

MAL -hanke, MT 295 kaide Kutinkankaantie

MAL -hanke, josta omarahoitusosuus kokonaiskustannuksista on 50 %. Hankkeessa toteutetaan MT295:n varrelle Kutinkankaantien läheisyyteen lisäkaide liikenneturvallisuutta parantamaan.

Kaavoitustyö

Jatketaan Kärkölän kunnan osayleiskaavan kaavoitustyötä konsulttityönä. Työhön on sitouduttu ja kaavan on arvioitu valmistuvan vuoden 2027 aikana.

Vesi- ja viemäriverkoston suunnittelu ja saneeraus

Kirkonkylän runkovesijohto korjataan noin 2 kilometrin matkalta. Kyseessä on vanha vesijohto, joka on aiheuttanut useita vesivuotoja alueelle.

Vuotovesiselvityksiin perustuen toteutetaan keskeisimmillä alueilla jätevesiverkoston saneerauksia.

Investointi perustuu vesihuollon varautumiseen ja strategianmukaisesti laadukkaisiin palveluihin.

Hiidenmäen mangaaninpoisto

Viranomaismääräyksen johdosta Hiidenmäen vedenottamolle hankitaan/rakennetaan mangaaninpoistojärjestelmä tai mikäli on kustannuksiltaan edullisempi ja toteuttamiskelpoinen maaperätutkimisten osalta, niin vaihtoehtoisesti rakennetaan uusi kaivo. Investointi perustuu vesihuollon varautumiseen ja strategianmukaisesti laadukkaisiin palveluihin.

KÄRKÖLÄ

7. Rahoitusosa

Rahoituslaskelma 2027–2029

	TP 2025	TA+MUUT. 2026	TA 2027	Ero%	SV 2028	SV 2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	1 466 206	-540 353	216 708	-140,1	1 235 939	1 862 357
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-3 548	-15 000	0	-100,0	0	0
	-523 996	**-555 353**	**216 708**	**-139,0**	**1 235 939**	**1 862 357**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-2 542 220	-1 175 000	-975 000	-17,0	-1 100 000	-2 230 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	28 133	0	0		0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	13 600	15 000	0	-100,0	0	0
	-2 500 487	**-1 160 000**	**-975 000**	**-15,9**	**-1 100 000**	**-2 230 000**
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-1 037 830**	**-1 715 353**	**-758 292**	**-55,8**	**135 939**	**-367 643**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	440 000	0	0		0	0
	440 000	**0**	**0**		**0**	**0**
LAINAKANNAN MUUTOKSET				1,1		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	5 249 691	9 193 114	75,1	0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 184 923	-2 000 000	-7 434 822	271,7	0	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	2 500 000	-2 500 000	-1 000 000	-60,0	0	0
	315 077	**749 691**	**758 292**	**1,1**	**0**	**0**
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-94 240	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-869 267	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 434 150	0	0		0	0
	470 643	**0**	**0**		**0**	**0**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**1 225 720**	**749 691**	**758 292**	**1,1**	**0**	**0**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**187 891**	**-965 662**	**0**	**-100,0**	**135 939**	**-367 643**

KÄRKÖLÄ

8. Talousarvion sitovuustasot

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto		
	Määrärahat	**Tuloarvio**
Käyttötalous		
Toimielin		
Keskusvaalilautakunta	8 770	8 000
Tarkastuslautakunta	23 080	
Kunnanhallitus	2 646 482	305 000
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	9 490 348	457 626
Ympäristölautakunta	365 015	44 000
Tekninen lautakunta	5 310 499	6 996 887
Yhteensä	17 844 194	7 811 513
Tuloslaskelmaosa		
Verotulot		10 266 000
Valtionosuudet		696 889
Korkotulot		
Korkomenot	755 000	
Muut rahoitustulot		95 250
Muut rahoitusmenot	53 750	
Investointiosa		
Vastuualue		
Keskushallinto		
Kiinteistöt	240 000	
Liikenneväylät	85 000	
Kärkölän Vesi	650 000	
Rahoitusosa		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset		0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		9 193 114
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 434 822	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	1 000 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0
Talousarvion loppusumma	**28 062 766**	**28 062 766**

KÄRKÖLÄ

9. Taloussuunnitelma 2027–2029

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027-2029					
Tulovero%	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
	TP2025	**TA2026**	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**
Toimintatuotot	6 248	7 495	7 812	7 909	8 078
Toimintakulut	16 355	17 929	17 844	18 332	18 712
TOIMINTAKATE	**-10 107**	**-10 433**	**-10 033**	**-10 423**	**-10 633**
toimintakatteen kasvu %	1,4	3,2	-3,8	3,9	2,0
Kunnallisverot	7 534	7 963	8 136	8 258	8 445
Yhteisöverot	1 500	911	813	843	877
Kiinteistöverot	1 338	1 428	1 317	1 317	1 317
Verotulot	**10 371**	**10 302**	**10 266**	**10 418**	**10 639**
verotulojen kasvu %	-6,9	-0,7	-0,3	1,5	2,1
Valtionosuudet	**1 624**	**169**	**697**	**1 959**	**2 580**
valtionosuuden muutos %	32,9	-89,6	311,5	181,1	31,7
Korkotuotot	10	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	132	95	95	96	97
Korkokulut	509	620	755	761	766
Muut rahoituskulut	54	54	54	54	54
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-422	-579	-714	-718	-723
	TP2025	**TA2026**	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**
VUOSIKATE	**1 466**	**-541**	**217**	**1 236**	**1 862**
Poistot ja arvonalentumiset	1 948	1 645	1 645	1 678	1 711
Satunnaiset erät					
Ylijäämä/alijäämä	**-482**	**-2 186**	**-1 428**	**-442**	**151**
Kumulatiivinen ylijäämä/alijäämä 1 000 eur	**4 650**	**2 464**	**1 036**	**594**	**745**
Kumulatiivinen ylijäämä/alijäämä euroa/asukas	**1 148**	**616**	**262**	**152**	**194**
Konserni:					
Kumulatiivinen ylijäämä/alijäämä 1 000 eur	**2 380**	**194**	**-1 234**	**-1 676**	**-1 525**
Kumulatiivinen ylijäämä/alijäämä euroa /asukas	**587**	**49**	**-313**	**-430**	**-397**
RAHOITUSLASKELMA	**TP2025**	**TA2026**	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 466	-541	217	1 236	1 862
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-4	-15	0	0	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 542	-1 175	-975	-1 100	-2 230
Rahoitusos. investointimenoihin	28				
Käyttöomaisuuden myyntitulot	14	15	0	0	0
Varsinainen toiminta ja investoinnit netto	**-1 038**	**-1 716**	**-758**	**136**	**-368**

Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	440				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 250	9 193		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 185	-2 000	-7 435		
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	2 500	-2 500	-1 000		
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	471				
Rahoitustoiminta, netto	**1 226**	**750**	**758**	**0**	**0**
	TP2025	**TA2026**	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**
Lainakanta, 1 000 eur	**22 929**	**23 679**	**24 437**	**24 437**	**24 437**
Lainakanta euroa /asukas	**5 659**	**5 921**	**6 191**	**6 272**	**6 355**